

COLOFON
Tekst: Dick Rijken
Met bijdragen van: Janneke van Eijk, Ellen Sjoer, Aminata Cairo, Elke Müller en Wátte Zijlstra
Redactie: Elke Müller en Wátte Zijlstra
Vormgeving: Trapped in Suburbia, Amsterdam in samenwerking met Rachel Rosenson, Augustina Canuda, Zoe Foster, Florence Wilson, Oona Tiirakari, Dan Harrington, Margot Soragna, Lot Mars, Nélia Alves, Karlijn den Hoedt, Floriane Rousselot, Jules Morin, Sophie Lafay, Emily Sorrell, Alexandra Karaolanov, Jenifer Tatarinov, Clara Degay, Iga Lyszkiewicz, Lisa Stax, Victor Tyapkov, Charlotte Carletto, Luuk Janssens, Michael Orr, Thomas en Jorgen, Raoul Studio Turbo, Ahmad Hammoud, Elise Siersema en Bas van den Berg
Vertaling Engelse tekst: Attached Language Services, Den Haag

ISBN: 978-90-73077-92-8

COLOPHON
Text: Dick Rijken
With contributions by: Janneke van Eijk, Ellen Sjoer, Aminata Cairo, Elke Müller en Wátte Zijlstra
Editors: Elke Müller en Wátte Zijlstra
Design: Trapped in Suburbia, Amsterdam in collaboration with Rachel Rosenson, Augustina Canuda, Zoe Foster, Florence Wilson, Oona Tiirakari, Dan Harrington, Margot Soragna, Lot Mars, Nélia Alves, Karlijn den Hoedt, Floriane Rousselot, Jules Morin, Sophie Lafay, Emily Sorrell, Alexandra Karaolanov, Jenifer Tatarinov, Clara Degay, Iga Lyszkiewicz, Lisa Stax, Victor Tyapkov, Charlotte Carletto, Luuk Janssens, Michael Orr, Thomas en Jorgen, Raoul Studio Turbo, Ahmad Hammoud, Elise Siersema en Bas van den Berg
Translation English text: Attached Language Services, Den Haag

Hoe ontwerp je een boek in de netwerksamenleving?

Wat u nu in handen heeft is niet enkel een publicatie over onderzoek en experimenten, het is ook zelf een experiment—een ontwerpexperiment. Als ontwerpers van dit boek hebben we onszelf de vraag gesteld “hoe ontwerp je eigenlijk in een netwerksamenleving?”

Met dit in ons achterhoofd hebben we de mogelijkheden onderzocht om de vormgeving geheel te automatiseren of het uit te besteden via online design services. Beide gaven teleurstellende resultaten, beide bleken ver onder de maat en onmogelijk te regisseren.

Daarna hebben we geprobeerd om via social media ons netwerk tot deelname op te roepen. In totaal hebben er dertig verschillende ontwerpers (Rachel, Augustina, Zoe, Florence, Oona, Dan, Margot, Lot, Nélia, Karlijn, Floriane, Jules, Sophie, Emily, Alexandra, Jenifer, Clara, Iga, Lisa, Victor, Charlotte, Luuk, Michael, Raoul, Ahmad, Elise, Bas, Thomas en Jorgen) uit zes verschillende landen (Nederland, Verenigd Koninkrijk, Italië, België, Duitsland en Rusland) gereageerd en meegewerkt aan deze publicatie. Wij gaven ze richtlijnen en hebben bijgestuurd waar nodig. Het resultaat was een overweldigende diversiteit aan ontwerpen. Zo overweldigend zelfs dat de publicatie niet leesbaar meer bleek—zo chaotisch dat we er hoofdpijn van kregen. Wat doe je dan?

Uiteindelijk hebben we besloten om de resultaten van de verschillende ontwerpers te laten zien als onderlaag met daarboven een meer coherent en beter leesbaar ontwerp zodat de publicatie toch één geheel is geworden. Daarnaast zijn alle ontwerpen ook te zien op de omslag en illustreren ze uiteindelijk ook het netwerk van makers dat centraal stond in dit experiment. Is het een mislukt experiment? Was het de moeite waard? Oordeel zelf ;-)

Karin Langeveld,
Trapped in Suburbia

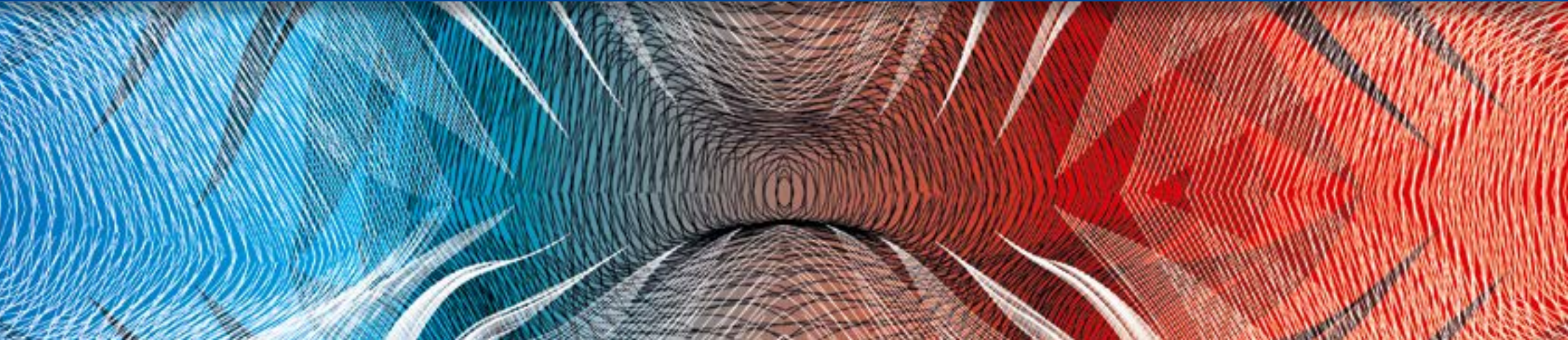
How do you design a book in the network society?

What you are holding in your hands is not just a publication about research and experimentation, it is also an experiment in its own right—a design experiment. As designers of this book, we asked ourselves the question “how do you design in a network society?”

With this in mind, we explored the possibilities of automating the design with software or commissioning it to online graphic design services. Both approaches yielded disappointing results—poor overall quality and a lack of control over the end result.

Then we tried to involve a network of designers via social media. All in all, thirty different designers (Rachel, Augustina, Zoe, Florence, Oona, Dan, Margot, Lot, Nélia, Karlijn, Floriane, Jules, Sophie, Emily, Alexandra, Jenifer, Clara, Iga, Lisa, Victor, Charlotte, Luuk, Michael, Raoul, Ahmad, Elise, Bas, Thomas en Jorgen) from six different countries (The Netherlands, United Kingdom, Italy, Belgium, Germany, and Russia) responded and contributed to this publication. We gave them guidelines and feedback where necessary. The result was an overwhelming diversity of designs. So diverse, in fact, that the publication became illegible—so chaotic, it gave us a headache. Now what?

Eventually, we decided to show the designers’ results as a layer at the bottom of every page with a cleaner version above, which was more legible and turned the book into a coherent whole. Next to that, all the designs are also visible on the cover to illustrate the network of designers that was central to this experiment. Was it a failed experiment? Was it worth it? Judge for yourself ;-)

**“Onderwijs is
één van de we-
gen naar ge-
luk binnen onze
samenlevingen”**

“Education is one of the routes to happiness in our societies”

Wátte Zijlstra, coördinator Platform Connected Learning
programme coordinator Platform Connected Learning

LANG?

Ja, heel lang. De netwerksamenleving is geen hype die voorbij gaat. Onze huidige samenleving is gestoeld op denkbeelden en manieren van doen die voortkomen uit de industriële revolutie. Vanuit vooral hiërarchische organisatievormen hebben we in de westerse wereld ons best gedaan om op grote schaal heel uniform en efficiënt te handelen. Inmiddels is echter alles en iedereen met elkaar in netwerken verbonden, en beginnen we ons te realiseren dat complexe en veranderlijke netwerken meer gebaat zijn bij flexibiliteit dan bij efficiëntie. Sterker nog, die twee gaan niet zo makkelijk samen. Wat gisteren werkte, werkt vandaag niet meer, wat goed is voor mij, is niet goed voor een ander. Uniformiteit is een keurslijf geworden dat steeds pijnlijker knelt. In verschillende sectoren van de samenleving (denk aan de zorg of het onderwijs) zijn bestaande manieren van doen in de afgelopen jaren zodanig gestandaardiseerd en efficiënt gestroomlijnd, dat het steeds moeilijker is geworden om daar iets in te veranderen. En dat is precies wat wel moet gebeuren om flexibel om te gaan met variëring en complexiteit. Maar we kunnen niet zomaar even de bestaande wereld inruilen voor een nieuwe. We bevinden ons in een traag en taal proces van aanpassing en verandering om de bestaande werkelijkheid te verrijken met nieuwe inzichten en manieren van doen. Dat gaat lang duren, maar het is niet te stoppen en er ligt heel veel moeis in het verschieft.

LERE?

In de netwerksamenleving leren we allemaal dat het een lieve lust is. Burgers, professionals, studenten, docenten, iedereen krijgt te maken met nieuwe vormen van leren in complexe, globale en diverse netwerken, inclusief alle uitdagingen die daar bij horen. De Haagse Hogeschool staat als gevestigde onderwijsinstelling voor beroepsonderwijs middenin deze veranderingen omdat voor de professionals die wij opleiden de wereld van morgen er heel anders uitziet dan die van gisteren en van vandaag. Hoe dan? Goede vraag. Daar gaat ons onderzoeksplatform dus over. En dit boek ook.

DE?

Inderaad, 'de', en niet 'een'. Er zijn niet meerdere netwerksamenlevingen. Alles en iedereen is wereldwijd met elkaar verbonden. Er zijn grote lokale verschillen in vorm en details, maar overal zien we vergelijkbare ontwikkelingen. En het is ook geen theoretisch concept of een beeld van iets dat zou kunnen gebeuren. Het is aan de hand, nu, hier en overal, en we hoeven er dan ook niet meer voor te kiezen.

NETWORK?

Alles wat top-down is georganiseerd, gaan we ook en steeds meer bottom-up doen. In netwerken dus, die niet of zeer moeilijk van bovenaf te sturen of te controleren zijn. Let wel: 'ook'. De oude wereld is er, zal echt niet zomaar verdwijnen en heeft ons nog steeds heel veel te bieden. Het gaat om de integratie van die twee manieren van denken en doen, om het combineren van het beste van de twee werelden. Maar het gaat allemaal niet vanzelf (denk aan de kwestie rondom efficiëntie vs. flexibiliteit), daar moet zorgvuldigheid over nagedacht en mee geëxperimenteerd worden en daar willen we als De Haagse Hogeschool actief een bijdrage aan leveren.

SAMEN- LEVING?

Wordt het een echte samen-leving, waarin we met elkaar samenwerken aan een wereld waarin iedereen welkom is, of een samen-voor-ons-eigen-leving, waarin we vooral goed voor onszelf en voor onze vrienden zorgen en de rest het zelf maar moet uitzoeken? Ja, dat is de grote vraag. Daar zijn nog wel degelijk grote keuzes te maken, en daar gaan we dan ook grote lokale verschillen in zien. Daarom willen we er actief mee experimenteren, en niet toekijken vanaf de zijlijn. Niets menselijks is de netwerkburger vreemd, dus we moeten, met zijn allen, wel bij de les blijven. En vooral veel van elkaar leren. Dat geldt al helemaal voor netwerkprofessionals, die hun beroepspraktijk zien veranderen en een sleutelrol spelen in deze veranderende wereld, en dus ook voor de docenten en studenten die een volgende generatie aan het vormgeven zijn. Dat allemaal dus. Hoe dan? Lees verder.

LONG

How long? Very long! The network society is not just a passing fad. Our current society is structured around ideas and methods that originated in the industrial revolution. Using mainly hierarchical forms of organisation, we have done the best we can in the western world to act in the most uniform and efficient way possible on a scale of this magnitude. However, everything and everyone is now connected together in networks, and we are starting to realise that complex and changeable networks prefer flexibility over efficiency. What's worse, flexibility and efficiency don't exactly go hand in hand. Things that worked yesterday may no longer work today, and things that work for us do not necessarily work for others. Uniformity has become a straitjacket that is being pulled ever tighter. In several different sectors of society (such as healthcare or education), existing ways of doing things have been standardised and efficiently streamlined in the past few years, meaning it is more difficult than ever to change them. And yet, that is exactly what we need to do in order to handle change and complexity with the flexibility they require. Regrettably, we can't simply swap our existing world for a different one. We're in the middle of a slow and difficult process of adjustment and change to augment our existing reality with new insights and ways of doing things. This process will take time, but we cannot stop it — and there are some fantastic things to look forward to.

***LIVE
(AND LEARN)***

In our network society, everyone is learning to their heart's content. Citizens, professionals, students, lecturers: at some point, everyone will be faced with new forms of learning within complex, global and diverse networks, along with all the challenges these can bring. As an established institute of professional education, The Hague University of Applied Sciences stands at the centre of these changes, because the professionals we are training for tomorrow's world are very different from those we trained for today's or yesterday's world. How should we do this? That's a good question, and that's what our research platform — and this book — will focus on.

THE

That's right, 'the' instead of 'a'. There is only one network society, in which everything and everyone around the world is connected. There are major local differences in form and detail, but the same developments are taking place everywhere. 'The' network society is not a theoretical concept or a vision of what might happen. It's happening now, here and everywhere; that ship has sailed some time ago.

NETWORK

Everything that's currently organised from the top down will now also — and increasingly — be done from the bottom up. Note the 'also'; the old world still exists. It is not simply going to disappear, and it still has plenty to offer us. We need to integrate these two ways of thinking and acting, and combine the best of both worlds. But this will not simply happen by itself — think of the issue between efficiency and flexibility, for instance. We need to think about this carefully and experiment with it, and that's where The Hague University of Applied Sciences intends to make an active contribution.

SOCIETY

The Dutch word for society, *saamenleving*, literally means 'living together'. But will we be genuinely living together and working together in a world in which everyone is welcome, or will we find ourselves in a 'living alone together' society, in which we mainly look after ourselves and our friends, leaving everyone else to fend for themselves? That's the real question; that's where we still face some serious choices, and that's where we're likely to see major local differences. This is why we should get involved in active experiments rather than look on from the side lines. Network citizens are human beings with human emotions, so we must pay close attention – all of us do. And above all, we must learn from each other. This is an absolute necessity for network professionals, who are witnessing changes in their professional practice and who play a key role in our changing world, and therefore also for lecturers and students, who are shaping the next generation. This is where we find ourselves. How should we do this? Keep reading to find out.

sectoren van de samenleving (denk aan de zorg of het onderwijs) zijn bestaande manieren van doen in de afgelopen jaren vergaand gestandaardiseerd en efficiënt gestroomlijnd, dat het steeds moeilijker is geworden om daar iets in te veranderen. En dat is precies wat wel moet gebeuren om flexibel om te gaan met verandering en complexiteit. Maar we kunnen niet zomaar even de bestaande wereld inruilen voor een nieuwe.

How long? Very long! The network society is not just a passing fad. Our current society is structured around ideas and methods that originated in the industrial revolution. Using mainly hierarchical forms of organisation, we have done the best we can in the western world to act in the most uniform and efficient way possible on a scale of this magnitude. However, everything and everyone is now connected together in networks, and we are starting to realise that complex and changeable networks prefer flexibility over efficiency. What's worse, flexibility and efficiency don't exactly go hand in hand. Things that worked yesterday may no longer work today, and things that work for us do not necessarily work

In our network society, everyone is learning to their heart's content. Citizens, professionals, students, lecturers: at some point, everyone will be joined with new forms of learning within complex, global and diverse networks, along with all the challenges these can bring. As an established institute of professional education, The Hague University of Applied Sciences stands at the centre of these changes, because the professionals we are training for tomorrow's world are very different from those we trained for today's or yesterday's world. How should we do this? That's a good question, and that's what our research platform – and this book – will focus on.

2

× That's right: one network serves one person and everyone else. There are major differences in detail, but the basic principle of taking place on a single network is not a theoretical possibility: it might happen anywhere; it has. × Ever since the top-down model of the network has been increasingly dominant, note the 'also' not simply going to be plenty to offer in two ways of thinking about the best of both worlds: it happens by itself, efficiency and effectiveness are taken for granted, to think about it with it, and that's the point of Applied Social Science contribution.

samenleving. But will we be working together as one? It's welcome, or at least it should be, if everyone else looks after our interests. The real question is whether some serious thought is likely to see more of us do. And each other. The network profession changes in the way who play a key role; therefore also are shaping the way we find ourselves. Keep reading

Er zijn niet één manier om te combineren. Alles en niets kan samen worden verbonden. Het is niet alleen de inhoud, maar ook de vorm en de manier van presenteren die belangrijk zijn. Het is niet alleen de inhoud, maar ook de vorm en de manier van presenteren die belangrijk zijn.

actief een
rdt het een
met elkaar
n iedereen
ons-eigen-
on voor
en de rest
a, dat is de
gelijk grote
ve dan ook
urum willen
en niet
elijks is de
oeten, met
vooral veel
emaal voor
eepspraktijk
il spelen in
es ook voor
n volgende
at allemaal
es verder.

Onderzoeksplatform ‘Connected Learning’

Al ruim vijftien jaar houdt De Haagse Hogeschool zich bezig met onderzoek als deel van haar missie. Terwijl onderwijs vaak geworteld is in monodisciplinaire vakgebieden, kan met onderzoek wat makkelijker gekeken worden naar domeinen in de samenleving (zorg, veiligheid, ondernemen, etc.) waarin complexe problematiek steeds vaker wél dan niet een multi-disciplinaire aanpak vereist. Bijna niemand werkt nog alleen of met alleen vakgenoten aan problemen of uitdagingen. En die veranderende beroepspraktijk is bij uitstek het domein van het hoger beroepsonderwijs. Daar leiden we voor op. Het onderzoeken van en experimenteren met nieuwe uitdagingen in de praktijk verbindt ons sterker met de samenleving, het stelt ons in staat om ons beroepsonderwijs te vernieuwen en geeft docenten, onderzoekers en studenten de kans om zich te ontwikkelen door samen te werken aan vragen en uitdagingen die de toekomst van de beroepspraktijk vorm geven. Veel onderzoek wordt uitgevoerd onder begeleiding van lectoren die samenwerken met docent-onderzoekers, studenten, en professionals in het werkveld aan veelal meerjarige onderzoeksagenda’s die lijn aanbrengen in verschillende deelactiviteiten. Een van de manieren waarop De Haagse Hogeschool

onderzoek organiseert is in de vorm van onderzoeksplatforms die zich richten op verschillende domeinen van de samenleving. Wij zijn ‘Connected Learning’, een onderzoeksplatform dat zich richt op leren in de netwerksamenleving - in de samenleving zelf, maar ook in de beroepspraktijk en in ons onderwijs. Aangenaam. Wat wij doen? Daar gaat dit boek over, dus daar verklappen we hier nog niets over. Wat verwacht u als u nadenkt over onze naam? Enig idee? Geen idee? Benieuwd? Lees verder om te ontdekken wat ons inspireert, uitdaagt en nieuwsgierig maakt. Sommige van onze ideeën zijn doordacht en doorleefd omdat we er al jaren onderzoek naar doen, andere zijn nieuw en dagen ons uit om er grip op te krijgen. Wij geven met dit boek een beeld van waar we staan in 2018. Zie het als een eerste kennismaking, met de nadruk op ‘eerste’: we werken graag met veel en verschillende partners. Zie het als visitekaartje van onze onderzoeksagenda. We hopen van harte dat u zich als lezer uitgenodigd voelt om met ons samen op zoek te gaan—misschien wel naar een gezamenlijke toekomst.

- Namens het hele team
- Ellen Sjoer, leading lector, lector ‘Duurzame Talentontwikkeling’

Janneke van Eijk, voorzitter platform, faculteitsdirecteur ‘Sociaal Werk & Educatie’

Wátte Zijlstra, programmacoördinator platform

Dick Rijken, lector ‘IT en Samenleving’

Elke Müller, assistent-lector ‘Filosofie en de Beroepspraktijk’

Aminata Cairo, lector ‘Inclusief Onderwijs’

Jos Beelen, lector ‘Global Learning’

Docent-onderzoekers en studenten

‘Connected Learning’ Research Platform

For over fifteen years, The Hague University of Applied Sciences has been carrying out research as part of its mission. While education is often rooted in monodisciplinary subject areas, research allows for a broader look at areas of society (care, security, entrepreneurship etc.), where complex problems more often than not require a multidisciplinary approach. Today, barely anyone works on problems or challenges alone or solely with colleagues from within the same subject area. Universities of applied sciences are uniquely placed to deal with these changes in professional practices; after all, we train the professionals who will one day enter that field. Researching and experimenting with new challenges in professional practice allows us to connect more strongly with society, enables us to be innovative in our professional training and gives lecturers, researchers and students the opportunity to develop themselves by cooperating on the challenges and issues that will shape the future of that professional practice. Most research is carried out under the guidance of professors who cooperate with lecturers/researchers, students and the professional field, mainly on long-term research agendas that provide an outline for various sub-activities. One of the

ways in which research is organised at The Hague University of Applied Sciences is in the form of research platforms that focus on various areas of society. We are ‘Connected Learning’, a research platform focusing on learning in the network society — in that society as such, but also in professional practice and our education. Nice to meet you! So, what do we do? That’s what this book is about, so we’re not going to give anything away just yet. Just thinking about our name, what do you expect we do? Any ideas? Or not a clue at all? If you’d like to find out, keep reading to find out what inspires us, what challenges we face and what drives our curiosity. Some of our ideas are well-established because we’ve been researching them for years, while other, newer ideas are more challenging to grasp. This book provides an overview of where we stand in 2018. You could see it as an initial introduction, with the emphasis on “initial”; we work with many different partners, and we enjoy doing so. Alternatively, you could see it as a calling card for our research agenda. We sincerely hope that, as a reader, you feel encouraged to join us in our quest — possibly towards a joint future.

- On behalf of the entire team
- Ellen Sjoer, Leading professor, Head of ‘Sustainable Talent Development’ research group

Janneke van Eijk, Platform Chair, Dean of the ‘Social Work & Education’ faculty

Wátte Zijlstra, Platform Programme Coordinator

Dick Rijken, Professor, Head of ‘IT and Society’ research group

Elke Müller, Associate professor, Head of ‘Philosophy and Professional Practice’ research group

Aminata Cairo, Professor, Head of ‘Inclusive Education’ research group

Jos Beelen, Professor, Head of ‘Global Learning’ research group

Lecturer-researchers and students

c./01

**Leven en leren in de
netwerksamenleving**

Connected Learning?

Connected Learning gaat over de manier waarop we in de wereldwijde netwerksamenleving met elkaar, voor elkaar en van elkaar leren. We zien grote veranderingen in de manier waarop dat gebeurt—thuis, op het werk, op school, op straat, op het internet, overal eigenlijk—en ons onderzoeksplatform richt zich op die veranderingen. We zijn nieuwgierig en stellen niet alleen kritische vragen, maar we experimenteren ook actief in samenwerking met partners in de samenleving met nieuwe vormen van kennis en leerprocessen die mensen inspireren, sterker maken en de onderlinge betrokkenheid vergroten.

Vroeger was het maar behelpen

We leren steeds meer van elkaar, in informele verbanden, in online discussiegroepen en via filmpjes op Youtube. Op het moment dat we kennis nodig hebben, kunnen we sneller dan ooit allerhande bronnen vinden en daar mee aan de slag gaan. Dat ging vroeger wel anders. Als je überhaupt al wist waar je moest beginnen met zoeken naar kennis, dan volgde een trage en moeizame expeditie langs bibliotheken en boekhandels en als je bij het lezen van een tekst nog vragen had, dan kon je die echt niet zomaar aan iemand met kennis van zaken stellen.

Aan het werk!

De patiënt die net een diagnose heeft gekregen, is torenhoog gemotiveerd om zo snel mogelijk zoveel mogelijk te leren—omtrent de eigen situatie en over wat er in het verschiet ligt. De huisarts heeft tien minuten voor een consult en niet de tijd om zich echt te verdiepen in de situatie van een individuele patiënt. Specialisten en verpleegkundigen hebben het, zo mogelijk, nog drukker, en zijn niet vierentwintig uur per dag beschikbaar. Via patiëntenverenigingen en online discussiegroepen kan een patiënt zich met hart en ziel storten op het onderzoeken van de eigen situatie. En als de afspraak met de specialist er eenmaal is, dan is de patiënt vaak al flink gevorderd in dat onderzoek. Maar wat betekent dat eigenlijk? Voor de patiënt zelf, voor verpleegkundigen, voor de specialist, voor de huisarts?

Je verdiepen in iets leuks is leuk

Wie net een nieuwe gitaar gekocht heeft en zich afvraagt wat er nog verbeterd zou kunnen worden aan het geluid, vindt al snel op het internet een schatkamer aan kennis- en instructievideo's van professionele gitaarbouwers, waar eindeloos mee geëxperimenteerd kan worden. En voor je het weet, bemoei je je in online fora met discussies waar twintig jaar geleden alleen experts met jaren ervaring iets over te melden hadden. Trots op je eigen voortgang, besluit je een maand later om ook een video online te zetten, waarin je uitlegt hoe je je gitaar kunt laten klinken als een sitar (met een blokje hout en wat schuurpapier, namelijk). Klinkt allemaal geweldig, maar voor je het weet, ben je meer bezig met het sleutelen aan je gitaar dan aan het bespelen van het ding. En dat was nou ook weer niet de bedoeling. Of toch wel? Weer wat geleerd. Of toch niet? Netwerken zitten vol verrassingen, dat is het goede én het slechte nieuws.

(In)formeel leren

Leren, dat deden we in de industriële vorige eeuw vooral in hiërarchische, formele verbanden: op school, in cursussen. Onderwijs, leerplicht, wie is er niet groot mee geworden? En nascholing en bijscholing voor wie op latere leeftijd nog een extra carrièrestap wilde maken. Daar zijn we in korte tijd anders over gaan denken: informeel leren, van elkaar, van gelijkgestemden, van online actieve ervaringsdeskundigen en wijsneuzen, is de norm geworden. Formele, door experts en overheden gecertificeerde kennis, verdwijnt niet, maar is in toenemende mate in digitale vorm beschikbaar en wordt, waar nodig en wenselijk, enthousiast geconsumeerd, gedeeld, en kritisch geëvalueerd. De netwerksamenleving is vooral een doe-het-samen-zelf samenleving, waarin niet langer al het 'goede' (kennis, instructies, meningen, beslissingen) van boven komt, maar waarin we vooral samen aan het werk gaan om vorm te geven aan ons leven.

En dat is geen kleine opgave. Onze wereld wordt steeds complexer. Er is steeds meer diversiteit in onze samenleving, waar we mee om moeten leren gaan. Op onze telefoons, die bedacht zijn door Europese ontwerpers in Amerika en geproduceerd door onderbetaalde werknemers in Azië, kijken we naar apps die ons vertellen tot hoe laat de winkel open is waar we ambachtelijke en lokale producten kunnen kopen. Het lijkt alsof we steeds meer communiceren maar elkaar steeds minder begrijpen. De kloof tussen de dagelijkse leefwereld van mensen en de afstandelijkheid van bureaucratische en efficiënte systemen wordt steeds groter. Vervreemdend, ook. In de 21ste eeuw zijn onze levens en onze samenlevingen zo veranderlijk en complex geworden dat we dag in, dag uit onszelf opnieuw moeten uitvinden.

Deze problematiek ligt letterlijk en figuurlijk 'op straat', maar we hebben er ook bij ons 'thuis', op de hogeschool, mee te maken. Burgers, werkveldprofessionals, docenten, studenten, we zijn allemaal meer dan ooit in complexe en diverse netwerken met elkaar verbonden en moeten allemaal nog veel leren. Alleen, samen, voor onszelf, voor elkaar, voor ons allemaal, voor onze straat, voor de aarde, voor nu, voor de toekomst. Soms formeel en gestructureerd, maar soms ook heel informeel en improviserend.

Tegelijkertijd stellen we ook steeds vaker kennis ter discussie en zien we overal grote meningsverschillen waarin feiten, meningen, idealen en expertise op wel heel rommelige manieren in elkaar verstrikt raken. Boris Johnson pleitte voor Brexit met de uitspraak 'people are tired of so-called experts'. Trump is trots op het feit dat hij nooit boeken leest en vooral op zijn gevoel vertrouwt. Wat de één als feit ziet, is voor de ander iets waar je wel of niet in kunt geloven. Er is veel, heel veel aan de hand, en er zijn geen eenvoudige antwoorden. Dat willen we onderzoeken, in een platform.

Connected learning?

Connected learning is concerned with the ways in which we learn with each other, for each other and from each other in the global network society. We are witnessing major changes in these methods — at home, at work, at school, on the streets, on the internet, and more or less everywhere else — and our research platform focuses on these shifts. We have a healthy curiosity and we don't just ask critical questions; we also actively experiment, in cooperation with partners in society, with new forms of knowledge and learning processes that inspire people, make them stronger and increase their mutual engagement.

In the past we simply had to make do

We are learning more and more from each other, in informal settings, in online discussion groups and through videos on YouTube. At any moment that we need knowledge, we can locate and get to grips with all kinds of sources more quickly than ever before. Of course, it hasn't always been like that: in the past, provided that you even knew where to start looking for knowledge, you'd most likely start your quest by trawling through libraries and bookshops. You might find something helpful there, but if you had any further questions, there was simply no way you could ask someone in the know.

Let's get to work!

The simple fact of a diagnosis often gives patients an immense drive to learn as much as possible, as quickly as possible, about their own situation and about what the future might hold. GPs only have ten minutes per consultation, meaning they don't have the time to really dig down into the individual situation of a patient. Specialists and nurses are even busier, and cannot be available twenty-four hours a day. Patient associations and online discussion groups allow patients to devote every minute of their time to researching their own situation. As a consequence, they often arrive in the specialist's consultation room backed up by a wealth of knowledge. But what effects does this have on the patient him or herself, on nurses, on specialists and on GPs?

It's fun to learn something fun

If you've just bought a new guitar and are wondering how you could improve its sound, you're only seconds away from an online treasure trove of knowledge and instruction videos by professional guitar builders, which provide an endless flow of material to experiment with. Before you know it, you'll be getting involved in online forums, discussing topics that only twenty years ago would have been the exclusive domain of experts with years of experience. A month later, rightly proud of the progress you've made, you decide to upload your own video in which you explain how you can make a guitar sound like a sitar with nothing but a block of wood and some sandpaper. That might sound great, but again, before you know it, you're spending more time tinkering with your guitar than actually playing it, which wasn't exactly what you set out to do. Or was it? Anyway, you've learnt something new. Or did you? Networks are full of surprises, and that's good news. Or is it?

(In)formal learning

In the industrial world of the last century, we mainly learnt things in hierarchical and formal settings: at school and on training courses. We have all grown up with compulsory education, and if we wanted to take a step up at a later point in our careers, extra training was the way to do so. However, it hasn't taken us long to start seeing things very differently: informal learning, either from each other, from like-minded people, from people who share their hands-on experience online or from assorted know-it-alls, has become the norm. Formal knowledge — certified by experts and authorities — isn't disappearing, but it is increasingly becoming available online and is enthusiastically consumed, shared and critically evaluated wherever necessary or desirable. The network society is largely founded in a do-it-yourself-but-together ethos, meaning all the 'important' things (knowledge, instructions, opinions, decisions) are no longer coming from

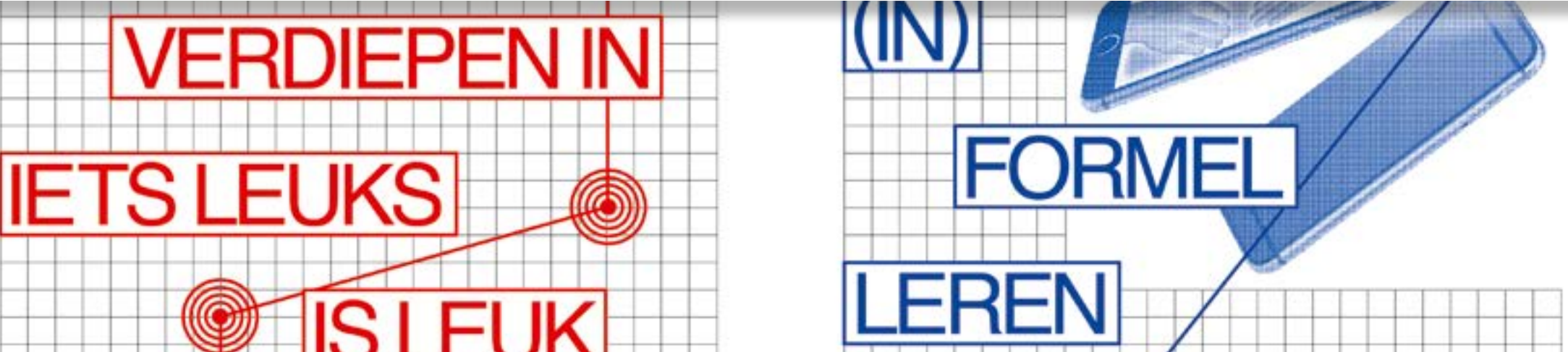
the top; instead, we're rolling up our sleeves to start shaping our lives together. However, that is no small task. Our world is becoming ever more complex: Our society is becoming ever more diverse, and we have to learn to deal with that. Our phones were created by European designers in the US and manufactured by underpaid workers in Asia, but we use them to look at an app listing the opening times of that shop selling handcrafted goods and local produce. Sometimes, it just seems like we're communicating with each other more and more and understanding each other less and less. The gap between the daily experience of people and distant but bureaucratically efficient systems keeps getting wider, which leaves us feeling alienated. Our twenty-first century lives and societies have become so changeable and complex that we need to reinvent ourselves on an almost daily basis. Literally and figuratively speaking, these problems are 'out there', but they also affect us 'at home' — at our University of Applied Sciences. Citizens, professionals, lecturers, students: more than ever, they are all connected in complex and diverse networks, and they all have a lot to learn. Alone, together, for ourselves, for each other, for all of us, for our neighbourhood, for our world, for now and for the future. Sometimes in a formal and structured way, but often in an informal and improvised way too.

At the same time, we're increasingly putting knowledge up for discussion, and we're seeing major differences of opinion all over the place, with facts, opinions, ideologies and expertise getting tangled in an absolute mess. Boris Johnson sold Brexit by saying 'people are tired of so-called experts'. Donald Trump seems to be rather proud of the fact he never reads books and just relies on his instincts. Things that are absolute facts to one person are things others can choose to believe in or not. There are too many things going on, and there are no simple answers. And that's what we want to study through our platform.

school, on the streets, on the internet, and more or less everywhere else — and our research platform focuses on these shifts. We have a healthy curiosity and we don't just ask critical questions; we also actively experiment in cooperation with partners in society, with new forms of knowledge and learning processes that inspire people, make them stronger and increase their mutual engagement.

In the past we simply had to make do

We are learning more and more from each other, in informal settings, in online discussion groups and through videos on YouTube. At any moment that we need knowledge, we can locate and get to grips with all kinds

“Buurtfilosofie is een manier om de wijsheid van burgers in te zetten voor het publieke belang”

“*Neighbourhood Philosophy is a method to mine the wisdom of citizens for the common good*”

Elke Müller, assistent-lector Filosofie en Beroepspraktijk
associate professor Philosophy and Professional Practice

De professional als coach?

We veranderen door al deze ontwikkelingen—als burgers, als patiënten, als consumenten, als vrienden, als mensen. Maar het heeft ook grote gevolgen voor professionals die vroeger de hoeders waren van specialistische kennis. Zij zien zich steeds vaker in de rol geplaatst van begeleider of docent van actieve doe-het-zelvers in informele leerprocessen. Kunnen ze dat dan ook? Willen ze dat wel? Hebben ze eigenlijk een keuze hierin? En welke middelen hebben ze dan nodig? Het zijn cruciale vragen in vele sectoren van de samenleving: van wijkagent tot verpleegkundige, van beleid-smaker tot jeugdwerker, allemaal zien ze zich geconfronteerd met een snel veranderende beroepspraktijk. En ze hadden het al zo druk...

De professional van de toekomst

Die snel veranderende beroepspraktijk is precies de reden waarom we ons als onderzoekende hogeschool actief met deze thematiek willen bezighouden: het heeft ook enorme consequenties voor al onze opleidingen, want de professional van gisteren is een andere dan die van morgen. En die laatste is nu 18 en net bij ons aan een opleiding begonnen. Maar opleidingen kunnen niet meer uitgaan van een relatief stabiele beroepspraktijk bij het vormgeven van hun curriculum. Dat was de wereld van gisteren, de strak georganiseerde efficiënte industriële samenleving. Onderwijs kan en moet zich ook door middel van onderzoek mengen in de manier waarop de beroepspraktijk verandert en samen met professionals op zoek gaan naar een veranderende praktijk en naar nieuw onderwijs daarvoor. Flexibiliteit wordt belangrijker dan efficiëntie. We leren permanent, ons hele leven lang in een complexe, globaliserende wereld waarin diversiteit de norm is. Dat geldt ook voor professionals, voor groepen, voor organisaties, voor alles en iedereen. En dus ook voor opleidingen en docenten. Al doende leren. Dat klinkt als onderzoek en dat is het ook. Het formele verschil tussen 'onderwijs' en 'onderzoek' zal snel kleiner worden.

The professional as a coach?

These various developments are changing us — as citizens, as patients, as consumers, as friends and as human beings. Professionals are affected too: they used to be the sole guardians of specialist knowledge, but they are increasingly finding themselves acting as guides or teachers to proactive DIYers in informal learning processes. Are they properly equipped for these roles? Do they even want these roles? Do they have a choice? Which resources do they need? These are crucial questions in various sectors of society; from local policing to nursing and from policymaking to youth work, almost all professions are faced by rapid changes. And they already had enough on their plate...

The professional of the future

These rapid changes to professional practice are the exact reason why we, as a researching university of applied sciences, want to actively engage with these themes. These developments have consequences for every one of our degree programmes, because the professional of the future is very different from the professional of the past. Right now, the professionals of the future are 18 years old and just setting off on a degree programme with us. However, when shaping their curricula, these degree programmes can no longer assume that professional practice is going to remain relatively stable. That stability is a thing of the past, a thing that only occurred in a tightly organised and efficient industrial society. Through research, educational institutions can and must get involved in how professional practice is changing. Together with professionals, we must find out what this changed practice will look like, and how we can provide new training to match. Flexibility will prove to be more important than efficiency. We are always learning, throughout our entire lives, in a complex and increasingly global world, in which diversity has become the norm. This applies to everything and everyone, including professionals, groups and organisations. And of course, study programmes and lecturers. Learning by doing: it sounds like research, and that's exactly what it is. The formal distinction between 'education' and 'research' is only going to get less clear.

Er is steeds meer diversiteit in onze samenleving, waar we mee om moeten leren gaan. Op onze telefoons, die bedacht zijn door Europese ontwerpers in Amerika en geproduceerd door onderbetaalde werknemers in Azië, kijken we naar apps die ons vertellen tot hoe laat de winkel open is waar we ambachtelijke en lokale producten kunnen kopen. Het lijkt alsof we steeds meer communiceren maar elkaar steeds minder begrijpen. De kloof tussen de dagelijkse leefwereld van mensen en de afstandelijkheid van bureaucratische en efficiënte systemen wordt steeds groter. Vervreemdend, ook. In de 21ste eeuw zijn onze levens en onze samenlevingen zo veranderlijk en complex geworden dat we dag in, dag uit onszelf opnieuw moeten uitvinden.

Deze problematiek ligt ietwinkje en ingewikkeld 'op straat', maar we hebben er ook bij ons 'thuis', op de hogeschool, mee te maken. Burgers, werkveldprofessionals, docenten, studenten, we zijn allemaal meer dan ooit in complexe en diverse netwerken met elkaar verbonden en moeten allemaal nog veel leren. Alleen, samen, voor onszelf, voor elkaar, voor ons allemaal, voor onze straat, voor de aarde, voor nu, voor de toekomst. Soms formeel en gestructureerd, maar soms ook heel informeel en improviserend. Tegelijkertijd stellen we ook steeds vaker kennis ter discussie en zien we overal grote meningsverschillen waarin feiten, meningen, idealen en expertise op wel heel rommelige manieren in elkaar verstrikt raken. Boris Johnson nialtte

There are too many things going on, and

2

THE PROFESSIONAL OF THE FUTURE

...the world is becoming more and more complex. We are living in a world where everything is changing so fast that we can barely keep up. We are facing new challenges every day, and we need to find new ways to deal with them. We need to be more flexible, more adaptable, more resilient. We need to be able to learn from our mistakes and to grow from our experiences. We need to be able to work with others and to find common ground. We need to be able to think critically and to make informed decisions. We need to be able to communicate effectively and to listen to others. We need to be able to manage our time and our resources. We need to be able to stay motivated and to persevere in the face of adversity. We need to be able to take care of ourselves and of others. We need to be able to live a meaningful and fulfilling life. We need to be able to make a positive impact on the world. We need to be able to be the professional of the future.

...the world is becoming more and more complex. We are living in a world where everything is changing so fast that we can barely keep up. We are facing new challenges every day, and we need to find new ways to deal with them. We need to be more flexible, more adaptable, more resilient. We need to be able to learn from our mistakes and to grow from our experiences. We need to be able to work with others and to find common ground. We need to be able to think critically and to make informed decisions. We need to be able to communicate effectively and to listen to others. We need to be able to manage our time and our resources. We need to be able to stay motivated and to persevere in the face of adversity. We need to be able to take care of ourselves and of others. We need to be able to live a meaningful and fulfilling life. We need to be able to make a positive impact on the world. We need to be able to be the professional of the future.

Participatiesamenleving?

Makkelijker gezegd dan gedaan...

De overheid spreekt over een 'participatiesamenleving', waarin burgers zelf (en samen) verantwoordelijkheid nemen voor de eigen leefwereld. De verzorgingsstaat is niet meer, maar betekent dat ook dat er dan geen vangnet meer is? Of moeten we dat ook zelf maken? Of samen? Hoe dan? Wanneer? Heet dat zelfredzaamheid? Of is dat een eufemisme voor 'zoek het zelf maar uit'? Hoe voorkomen we dat, net als vroeger bij inspraakavonden, roepstoeters en wijsneuzen de dienst uitmaken en anderen het spoor bijster raken? Het stimuleren van zelfredzaamheid en ondernemend gedrag is wat anders dan verwachten of zelfs eisen van burgers dat ze daar van de ene dag op de andere ook in mee kunnen. We hebben in de afgelopen decennia overal in de publieke sector gewerkt aan efficiëntie in systemen en organisaties. Dat heeft gezorgd voor een grote kloof tussen de 'systeemwereld' van bureaucratische organisaties en de 'leefwereld' van 'gewone mensen'. Burgers zijn in de war, boos, actief, geïnspireerd, maar vooral zoekend. Efficiëntie staat namelijk op gespannen voet met groeiende diversiteit in de samenleving en de toenemende vraag om flexibiliteit, en dat maakt het nog eens extra lastig om grootschalig te veranderen. Burgers, professionals, organisaties en andere complexe systemen, ze zien zich allemaal geconfronteerd met de noodzaak om zich op nieuwe manieren tot elkaar te verhouden, zich meer en anders in elkaar te verdiepen, elkaar beter te leren kennen, op zoek te gaan naar nieuwe manieren van samenleven en samenwerken. Discussies zijn verhit, maar dat betekent ook dat de betrokkenheid groot is. Dat is het speelveld van Connected Learning. Het is onze ambitie om actief op zoek te gaan naar verandering en vernieuwing in de manier waarop we vooral met elkaar en van elkaar samen kunnen leren.

De netwerkburger doet het zelf, maar dat gaat niet vanzelf

Als het gaat om veiligheid op straat, is het prachtig als burgers zich daar betrokken bij voelen en er een rol in willen spelen, maar op het moment dat er knokploegen op pad worden gestuurd, dan is dat misschien toch niet helemaal de bedoeling. Het algemeen belang is meer dan gedeeld eigenbelang en publieke waarden als gelijkwaardigheid of rechtvaardigheid krijgen niet vanzelfsprekend vorm tijdens verhitte online discussies. Het risico dat mensen zich verschansen in informatiebubbels waarin ze alleen nog gelijkgestemden tegenkomen en steeds intoleranter worden voor alles wat daar niet bij past, is levensgroot, reëel en actueel. Het afstellen van een gitaar is leuk en zonder enig risico, maar het dragen van verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de zorg voor een zieke ouder is een ander verhaal. Dat is bepaald niet vrijblijvend en verkeerde keuzes kunnen grote consequenties hebben. Welke kennis hebben burgers eigenlijk nodig als zij zelf keuzes moeten maken en beslissingen moeten nemen? Welke rol spelen professionals in het verspreiden van relevante kennis? Wie neemt daarin het initiatief? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Wie krijgt de schuld als het fout gaat? Welke ethische kwesties liggen op het bord van de professionals van de toekomst? Het organiseren van zelforganisatie blijkt vooral in eerste instantie voor iedereen veel extra werk te zijn—niet alleen voor overheden, maar vooral ook voor burgers en professionals. Ook daar zijn er nieuwe vormen van leren nodig, en een nieuwe rolverdeling tussen beleidsmakers, professionals en burgers. Inderdaad, best ingewikkeld. Vandaar, onderzoek. Veel onderzoek. Schouders eronder en aan het werk!

Nog veel te leren...

Leven en leren in de netwerksamenleving gaan niet vanzelf. Er zijn nieuwe vaardigheden voor nodig, bij burgers en bij professionals, een nieuwe mentaliteit, nieuwe verhoudingen, nieuwe manieren van omgaan met elkaar, en nieuwe vormen van leren en kennisoverdracht, zowel in de samenleving als in het hoger beroepsonderwijs. Netwerkburgers netwerken met netwerkprofessionals die opgeleid worden aan een netwerkhogeschool. Klinkt prachtig, maar zover is het nog lang niet. De Raad voor Cultuur spreekt over 'mediawijsheid' en daar worden we niet mee geboren. Veel formeel onderwijs is vergaand geoptimaliseerd om scholieren en studenten top-down van gestandaardiseerde kennis te voorzien. Het is efficiënt, maar juist daardoor in afnemende mate effectief in een wereld die bol staat van diversiteit en vraagt om flexibiliteit. Burgers en professionals hebben nieuwe vaardigheden, nieuwe kennis en nieuwe instrumenten nodig om hun gezamenlijke toekomst vorm te kunnen geven. En dan hebben we het niet alleen over ICT vaardigheden, maar vooral ook over het vermogen om betekenisvolle relaties aan te gaan en te onderhouden met veel en verschillende soorten andere mensen. Met de wijsheid om verder te denken en te voelen dan het al dan niet gedeelde eigenbelang. Laat er meer zijn dan 'ik en mijn vrienden'. Een genetwerkte wereldburger kan niet alleen een adres intypen in de mobiele versie van Google maps, maar draagt met een eigen moreel kompas bij aan een netwerksamenleving waarin iedereen zich thuis kan voelen. Dat is voor ons een beeld waar we aan willen werken. Welkom in de wereld van Connected Learning: nieuwe manieren om met elkaar en van elkaar te leren. Uitdagingen genoeg. Het is een intrigerend fenomeen in de samenleving dat de komende decennia een grote rol gaat spelen en het is een onderzoeksplatform op De Haagse Hogeschool. In ons platform staan we met studenten, docenten, onderzoekers en lectoren niet aan de zijlijn om een en ander te bekijken en te bestuderen, maar gaan we met opgestroopte mouwen aan het werk om een actieve rol te spelen in al deze veranderingen. Ook voor ons geldt: leren is vooral zelf doen.

Participation society?

Easier said than done...

The authorities are talking about a 'participation society', in which citizens themselves take (joint) responsibility for their own living environment. The welfare state is no more, but does that mean the safety net is gone too? Is it up to us to create one for ourselves? Or is it a joint responsibility? How should we do this? When? Is this what they call 'self-reliance'? Or is that just a euphemism for 'you're on your own'? How do we prevent those who shout the loudest and those who think they know it all from causing confusion for everyone else, just like in the public consultations of the past? Encouraging self-reliance and entrepreneurial behaviour must extend further than simply expecting it to happen — or even demanding — that citizens are able to get on board immediately. We worked tirelessly in the public sector the last few decades to improve the efficiency of its systems and organisations. This has created a large gap between the 'system world' of bureaucratic organisations and the 'real world' of 'normal people'. Citizens have been left confused, angry, active, inspired, but above all, looking for something. The efficiency of the 'system' is at odds with growing diversity in society and the increasing demand for flexibility, which makes large-scale transformation an even more difficult prospect. Citizens, professionals, organisations and other complex systems are all facing a need to relate to each other in new ways, to deepen their understanding of each other, to get to know each other better and to start looking for new ways to live and work together. This may result in some heated discussions, but at least that means everyone is genuinely engaged with the subject. This is what Connected Learning is all about: it is our ambition to actively start looking for change and innovation in ways we can learn with each other and from each other.

Network citizens do it for themselves, but not by themselves

Let's think about personal safety for a moment. It's great when citizens feel engaged with that subject and want to get involved, but we don't exactly want to end up in a situation where bands of vigilantes roam the streets. The joint interest is more than the sum of individual interests, and public values such as equality and fairness aren't always the main concern in heated online discussions. The risk of people shutting themselves away in information bubbles where they only engage with like-minded souls and become ever more intolerant of everything that flies in the face of their opinions is significant, real and present. Tuning a guitar is a fun and low-risk hobby, but bearing responsibility for the quality of care for a sick parent is a different story altogether. The latter doesn't come without obligations, and making the wrong choices can have major consequences. So, what knowledge do citizens need when they are forced to make their own choices and decisions? Which role do professionals play in spreading the relevant knowledge? Who should take the initiative? Who is responsible for what? Who takes the blame if things go wrong? Which ethical questions will the professionals of the future have to deal with? At first glance, organising a self-organised society seems to involve a lot of extra work for everyone — not only for the authorities, but mainly for citizens and professionals. This also requires new forms of learning, as well as a new distribution of roles between policymakers, professionals and citizens. Sounds complicated, don't you think? That's why we need research. Lots and lots of research. So, let's roll up our sleeves and get started!

So much to learn...

Living and learning in the network society doesn't simply happen by itself. New skills are needed, both for citizens and professionals, as well as a new mentality, new relationships, new ways of interacting with each other, new ways of learning and transferring knowledge, both in society at large and at universities of applied sciences. Networked citizens networking with networked professionals trained at a networked university of applied sciences. It's a pretty picture, but we're not quite there yet. The Council for Culture talks about 'media literacy', which not a skill we're born with. Most formal education is mainly optimised to provide standard knowledge to students in a top-down way. These systems are efficient, but that's exactly why they are becoming less effective in a world of increasing diversity that demands flexibility. Citizens and professionals need new skills, new knowledge and new instruments to enable them to shape their joint future. This doesn't just involve ICT skills, but the ability to engage in meaningful relationships with a wide range of other people from different backgrounds too, as well as the ability to think and feel beyond the strict confines of self-interest, whether shared or not. We can't just leave it at 'me and my friends'. A networked global citizen isn't just capable of typing an address into the mobile version of Google Maps, but also uses his or her own moral compass to contribute to a network society in which everyone can feel at home. This is the vision we want to work towards. Welcome to the world of Connected Learning: new ways to learn with each other and from each other. There are plenty of challenges to overcome. Connected Learning is an intriguing phenomenon that will play a major role in the next few decades, and this research platform at The Hague University of Applied Sciences has been created as a result. The students, lecturers, researchers and professors in our platform won't just be observing and studying others from the side lines, but will be rolling up their sleeves to play an active role in these changes. Even we cannot escape the mantra: 'learning is doing'.

Het stimuleren van zelfredzaamheid en ondernemend gedrag is wat anders dan verwachten of zelfs eisen van burgers dat ze daar van de ene dag op de andere ook in mee kunnen. We hebben in de afgelopen decennia overal in de publieke sector gewerkt aan efficiëntie in systemen en organisaties. Dat heeft gezorgd voor een grote kloof tussen de 'systeemwereld' van bureaucratische organisaties en de 'leefwereld' van 'gewone mensen'. Burgers zijn in de war, boos, actief, geïnspireerd, maar vooral zoekend. Efficiëntie staat namelijk op gespannen voet met groeiende diversiteit in de samenleving en de toenemende vraag om flexibiliteit, en dat maakt het nog eens extra lastig om grootschalig te veranderen. Burgers, professionals, organisaties en andere complexe systemen, ze zien zich allemaal geconfronteerd met de noodzaak om zich op nieuwe manieren tot elkaar

Encouraging self-reliance and entrepreneurial behaviour must extend further than simply expecting it to happen — or even demanding — that citizens are able to get on board immediately. We worked tirelessly in the public sector the last few decades to improve the efficiency of its systems and organisations. This has created a large gap between the 'system world' of bureaucratic organisations and the 'real world' of 'normal people'. Citizens have been left confused, angry, active, inspired, but above all, looking for something. The efficiency of the 'system' is at odds with growing diversity in society and the increasing demand for flexibility, which makes large-scale transformation an even more difficult prospect. Citizens, professionals, organisations and other complex systems are all facing a need to relate to each other in new ways, to deepen their understanding of each other. To get to know

hebben burgers eigenlijk nodig als zij zelf keuzes moeten maken en beslissingen moeten nemen? Welke rol spelen professionals in het verspreiden van relevante kennis? Wie neemt daarin het initiatief? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Wie krijgt de schuld als het fout gaat? Welke ethische kwesties liggen op het bord van de professionals van de toekomst?

Het organiseren van zelforganisatie blijkt vooral in eerste instantie voor iedereen veel extra werk te zijn—niet alleen voor overheden, maar vooral ook voor burgers en professionals. Ook daar zijn er nieuwe vormen van leren nodig, en een nieuwe rolverdeling tussen beleidsmak-

when they are forced to make their own choices and decisions? Which role do professionals play in spreading the relevant knowledge? Who should take the initiative? Who is responsible for what? Who takes the blame if things go wrong? Which ethical questions will the professionals of the future have to deal with?

At first glance, organising a self-organised society seems to involve a lot of extra work for everyone — not only for the authorities, but mainly for citizens and professionals. This also requires new forms of learning, as well as a new distribution of roles between policymakers, professionals and citizens. Sounds

“We ontwerpen de stad niet alleen fysiek, maar ook sociaal en digitaal – door deze drie aspecten samen in balans te brengen, creëren we een stad die zowel ‘smart’ is als lerend”

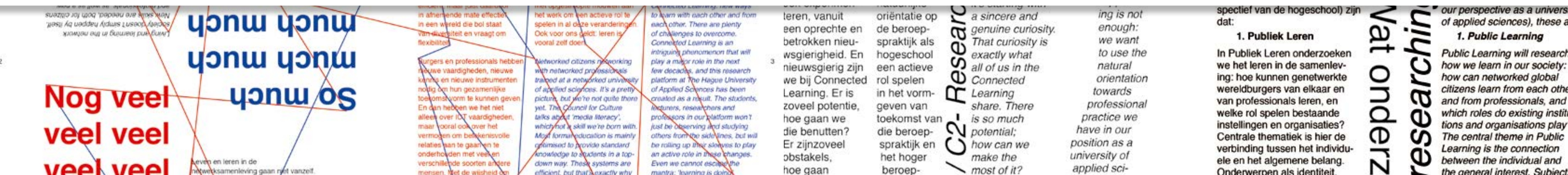
“We design the city not only physically, but socially and digitally as well – through the balance of these three conditions, we create a smart, learning city”

Jos van Leeuwen, docent-onderzoeker Platform Connected Learning

lecturer and researcher Platform Connected Learning

16

17

c./02

Onderzoek doen is vragen stellen, en vooral ook experimenteren, vanuit een oprechte en betrokken nieuwsgierigheid. En nieuwsgierig zijn we bij Connected Learning. Er is zoveel potentie, hoe gaan we die benutten? Er zijn zoveel obstakels, hoe gaan we daar mee om? Hoe kunnen we een toekomst maken als we die niet kunnen kennen? Hoe gaan we om met gewoontes en ideeën uit het verleden die verandering in de weg zitten? Observeren en begrijpen wat er gebeurt is niet genoeg, we willen vanuit onze natuurlijke oriëntatie op de beroepspraktijk als hogeschool een actieve rol spelen in het vormgeven van toekomst van die beroepspraktijk en het hoger beroepsonderwijs (onze eigen praktijk). Samen met relevante partners. Leren is samen leren en wij experimenteren er graag mee.

Research is asking questions, it's experimenting, it's starting with a sincere and genuine curiosity. That curiosity is exactly what all of us in the Connected Learning share. There is so much potential; how can we make the most of it? There are so many obstacles; how can we get around them? How can we shape the future if there's no way to know the future? How do we deal with habits and ideas from the past that are standing in the way of change? Observing and understanding what's happening is not enough: we want to use the natural orientation towards professional practice we have in our position as a university of applied sciences to play an active role in shaping the future of that professional practice and of our own professional education. Together with relevant partners, of course; learning is coming together, and we're more than happy to experiment.

Onderzoek!?

Wat onderzoeken we?

Ons onderzoek richt zich op drie verschillende thema's. We noemen dat onderzoekslijnen. Van buiten naar binnen (vanuit het perspectief van de hogeschool) zijn dat:

1. Publiek Leren

In Publiek Leren onderzoeken we het leren in de samenleving: hoe kunnen genetwerkte wereldburgers van elkaar en van professionals leren, en welke rol spelen bestaande instellingen en organisaties? Centrale thematiek is hier de verbinding tussen het individuele en het algemene belang. Onderwerpen als identiteit, gemeenschap, duurzaamheid, diversiteit en inclusiviteit bepalen het speelveld waarin we samen actief zijn.

2. Leren in de 21ste Eeuw

In Leren in de 21ste Eeuw doen we vooral onderzoek naar de manier waarop burgers en professionals zichzelf permanent kunnen blijven ontwikkelen—niet alleen individueel, maar met name ook in groepen. Hoe wordt er dan geleerd? Wat is de meerwaarde van het leren in (in)formele groepen of netwerken? Centrale thematiek is hier de permanente ontwikkeling van personen en groepen.

3. Wereldwijd en Inclusief Leren

In Wereldwijd en Inclusief Leren experimenteren we met de manier waarop we, in de netwerksamenleving, de leeromgeving van onze hogeschool kunnen inrichten om optimaal gebruik te kunnen maken van onze internationale en diverse studentenpopulatie. We zien het ontwikkelen van wereldburgerschap, van een sterk ethisch bewustzijn, bij jonge professionals als een belangrijke toevoeging aan vakspecifieke kennis en vaardigheden. Centrale thematiek is dan ook de diversiteit van mensen: hoe kunnen we in onderzoek en onderwijs optimaal profiteren van een internationale oriëntatie en van grote diversiteit in zowel de samenleving als in de netwerken van onze studenten?

Samengevat: we doen (ontwerpend) onderzoek naar permanente ontwikkeling van genetwerkte wereldburgers, vanuit diversiteit en met de blik op publieke waarden. Leven is leren in de netwerksamenleving. Verderop in dit boek gaan we in op de details van deze drie onderzoekslijnen.

Fundamenteel praktijkgericht onderzoek

We hanteren verschillende onderzoeksmethoden en –technieken, maar we zijn vooral gericht op een actieve rol in veranderingsprocessen in samenleving en onderwijs. Soms beschrijven we het zelf als een vorm van fundamenteel praktijkonderzoek: we richten ons op fundamentele veranderingen in de praktijk van vandaag en morgen. We stellen de huidige praktijk van professionals, burgers, docenten en studenten ter discussie, en experimenteren, al makend, met nieuwe vormen en werkwijzen. Soms is het wetenschappelijk onderzoek, analytisch of toegepast, en soms is het praktijkonderzoek, waarin we de bestaande (beroeps)praktijk fundamenteel ter discussie stellen en daar actief mee experimenteren. Niets zo praktisch als een goede theorie, maar de toekomst laat zich niet altijd vanuit het verleden vormgeven. We leren graag door te doen, door actief te experimenteren, door in en met de beroepspraktijk samen de toekomst vorm te geven, in de samenleving en bij ons thuis, op De Haagse Hogeschool. Het spreekt vanzelf dat een dergelijke actieve houding ten opzichte van onderzoek zich niet beperkt tot het bestuderen van vakliteratuur. We hanteren dan ook een brede waaier van onderzoeksmethoden en –technieken: van analytisch onderzoek tot ontworpen interventies, van literatuuronderzoek tot etnografie, van kwantitatief tot kwalitatief onderzoek, van objectieve registratie tot subjectieve participatie. Docent-onderzoekers kunnen in een langdurig promotietraject werken, of met werkveldprofessionals actief experimenteren met de toekomst van hun eigen beroep. Studenten kunnen studiepunten scoren, op deelonderzoeken waar zij het verschil willen maken.

Innolabs

In ons palet van werkwijzen spelen 'Innolabs' een belangrijke rol: laboratoria die zich in het hart van de praktijk bevinden en gericht zijn op innovatie. Het is experimenteren met veranderingen in samenleving en beroepspraktijk, daar waar het gebeurt: buiten de muren van onze school, in wijken en buurtcentra als het gaat om het leren van burgers en professionals, en in de fysieke ruimtes van onze eigen hogeschool als het gaat om nieuwe vormen van onderwijs. En buiten en binnen stemmen we graag op elkaar af omdat ook die grenzen gaan vervagen. We zijn al even bezig. We hebben al enige jaren ervaring met innolabs in wijken in Den Haag (Molenwijk, Mariahoeve, Moerwijk, Duindorp, Centrum) van waaruit we met docenten, onderzoekers, studenten, de gemeente Den Haag en partners in de buurt experimenteren met nieuwe vormen van netwerkburgerschap. Hoe kunnen we moeders met jonge kinderen leren omgaan met gezond eten? Hoe kunnen we tegelijkertijd werkloosheid bestrijden en een stap zetten richting een meer circulaire en duurzame wijk economie? Welke nieuwe rol kunnen kunstenaars spelen in een samenleving waarin mensen dag-in-dag-uit bezig zijn met persoonlijke expressie en reflectie? Wat betekenen veranderende verhoudingen voor verantwoordingsprocessen binnen de gemeentelijke organisatie? Hoe kunnen bewoners een rol spelen in het proces van het toewijzen van woningen van een woningcorporatie? Welke middelen of interventies kunnen ontwikkeld worden om gewenste veranderingen vorm te geven?

Samenwerking

In de Innolabs werken we o.a. samen met gemeentes en andere overheden. Zo ziet de gemeente Den Haag ons als een belangrijke partner voor het experimenteren met sociale innovatie in de stad, maar we zijn ook actief in Zoetermeer en Delft. En dat is nog maar het begin. Afhankelijk van de plek en de problematiek, verbinden we ons werk met zoveel mogelijk relevante (lokale) partners: van politie tot welzijnswerk, van ondernemersvereniging tot zorginstelling, maar ook binnen de hogeschool met andere onderzoeksplatforms en -activiteiten, en extern met andere regionale en (inter)nationale kennisinstellingen. Professionals in verschillende domeinen van de samenleving zien wel dat er veel moet veranderen, maar hebben in hun huidige praktijk nauwelijks tijd en middelen om daar zelf wat aan te doen. Daar kunnen wij met onderzoekers, docenten, studenten en burgers een mooie rol in spelen. Wij proberen in de praktijk letterlijk en figuurlijk ruimte te scheppen voor experimenten en daar blijkt veel behoefte aan te zijn. In het ideale geval geven we samen met burgers en professionals een nieuwe beroepspraktijk vorm—zowel in de praktijk zelf als in het onderwijs waar we permanent een nieuwe generatie professionals opleiden. Niet voor gisteren, maar voor vandaag en morgen.

What are we researching?

Our research will focus on three different themes, which we refer to as lines of research. From the outside in (looking at it from our perspective as a university of applied sciences), these are:

1. Public Learning

Public Learning will research how we learn in our society: how can networked global citizens learn from each other and from professionals, and which roles do existing institutions and organisations play? The central theme in Public Learning is the connection between the individual and the general interest. Subjects such as identity, community, sustainability, diversity and inclusiveness define the area in which we operate together.

2. Learning in the 21st Century

In Learning in the 21st Century, we mainly research the ways in which citizens and professionals can continuously and permanently develop themselves — not only individually, but in groups too. How exactly are they learning? What added value does learning in (in)formal groups or networks provide? The central theme in this line is the permanent development of people and groups.

3. Global and Inclusive Learning

In Global and Inclusive Learning, we experiment with the ways in which we, in the network society, can shape the learning environment of our university of applied sciences to make optimal use of our international and diverse student population. We view the development of world citizenship and a strong ethical conscience in young professionals as an important addition to specialist knowledge and skills. The central theme is the diversity of people: how can we, in research and education, make the most of the international orientation and broad diversity in both society and the networks of our students?

In brief: we will carry out design-based research into the permanent development of networked world citizens, starting from the perspective of diversity and with a focus on public values. In the network society, to live is to learn. We will take a more detailed look at each of these three lines of research later on in this book.

Fundamental practice-focused research

We use different research methods and techniques, but we mainly focus on playing an active role in change processes in society and education. We occasionally describe this as a type of fundamental practice-focused research: we focus on fundamental changes in current and future practice. We question the current practices of professionals, citizens, lecturers and students and we experiment, by design, with new forms and methods. This might be in the form of analytical or applied scientific research, or in the form of practical research, in which we fundamentally challenge existing (professional) practice and actively experiment with it. There's nothing so practical as a good theory, but the future cannot always be shaped by looking at the past. We enjoy learning by doing, by actively experimenting, by shaping the future together with professional practice, both in society at large and in our own environment: The Hague University of Applied Sciences. Obviously, this active attitude towards research cannot limit itself to merely studying specialist literature. As a consequence, we use a wide range of research methods and techniques: from analytical research to designed interventions, from literature reviews to ethnography, from quantitative to qualitative research and from objective observation to subjective participation. Lecturer-researchers are able to work on long-term doctoral projects, or actively experiment with the future of their own professions, together with professional practitioners. Students are able to gain credits through partial research projects in areas where they want to make a difference.

Innolabs

As laboratories situated at the heart of practice and focused on innovation, 'Innolabs' play a major role within our range of methods. Innolabs allow us to experiment with changes in society and professional practice right where they are happening: outside the walls of our school, in neighbourhoods and community centres when we're dealing with learning by citizens and professionals, and inside the physical spaces of our own university of applied sciences when we're looking at new forms of education. The boundaries between those outside and inside worlds are blurring too, so we want to make sure they are properly aligned. We have of course been working on this for a while already. We've got a few years' worth of experience with Innolabs in neighbourhoods of The Hague (Molenwijk, Mariahoeve, Moerwijk, Duindorp and the city centre), in which lecturers, researchers, students, the Municipality of The Hague and partners in those neighbourhoods are experimenting with new forms of network citizenship. How can we teach mothers of young children about healthy eating? How can we fight unemployment while making steps towards a more circular and sustainable neighbourhood economy at the same time? Which new roles can artists play in a society where people engage in personal expression and reflection on a daily basis? What effect do changing relationships have on accountability processes within the municipal organisation? How can citizens play a role in the allocation of social housing? Which means or interventions can be developed to implement the desired changes?

Collaboration

In our Innolabs, we work together with partners including municipalities and other public authorities. For example, the Municipality of The Hague considers us to be an important partner for experimenting with social innovation in the city, but we are also active in Zoetermeer and Delft. But that is just the beginning: depending on the location and the issues at hand, we involve as many relevant (local) partners as possible, ranging from the police to social work and from trade associations to care institutions. Of course, we also link up with partners within our own University of Applied Sciences, such as other research platforms and activities, as well as with external regional and (inter)national knowledge institutions. Professionals in various sectors of society are aware that things need to change, but do not have the time and resources they need to take the necessary action themselves within their practice. That creates an opportunity for us — researchers, lecturers, students and citizens — to make a useful contribution. We literally and figuratively try to create room for experimentation within professional practice, as there appears to be a great demand for this. In an ideal situation, we would work together with citizens and professions in order to shape an entirely new professional practice, both in the 'real' world itself and within our teaching, which constantly aims to provide education and training to the next generation of professionals. That is our ultimate aim: to train new professional practice fit for today and tomorrow.

“Onderwijs is samenwerken, ontplooien en vernieuwen”

“Education is working together, development and innovation”

Max Aangenendt, onderzoeker Platform Connected Learning
researcher Platform Connected Learning

In de praktijk van het onderzoek zullen we dan ook zoveel mogelijk op zoek gaan naar nieuwe vormen van samenwerking tussen overheid, burgers, marktpartijen en het bestaande maatschappelijke middenveld (waar we als hogeschool bij horen). Ergens in het midden, tussen al die partijen in, zal er een nieuw maatschappelijk middenveld ontstaan waarin netwerkburgers worden ondersteund door overheid, markt en professionals. Samen geven zij vorm geven aan hun leven en aan de netwerksamenleving, waar ze deel van uitmaken.

chappelijk midd

ported by governments, markets and professionals will be formed. Together, these parties will shape their lives and the network society they are part of.

Nieuw maatschappelijk middenveld

In de praktijk van het onderzoek zullen we dan ook zoveel mogelijk op zoek gaan naar nieuwe vormen van samenwerking tussen overheid, burgers, marktpartijen en het bestaande maatschappelijke middenveld (waar we als hogeschool bij horen). Ergens in het midden, tussen al die partijen in, zal er een nieuw maatschappelijk middenveld ontstaan waarin netwerkburgers worden ondersteund door overheid, markt en professionals. Samen geven zij vorm geven aan hun leven en aan de netwerksamenleving, waar ze deel van uitmaken.

En het onderwijs dan?

Als we de beroepspraktijk zien veranderen, dan heeft dat natuurlijk grote consequenties voor het (hoger) beroepsonderwijs. Dit kan gaan over nieuwe rollen en taken van professionals, maar ook over nieuwe kennis of vaardigheden om te functioneren in de 21ste eeuw. Of over het omgaan met complexiteit in een globaliserende wereld, met diversiteit in regio, stad en straat of bij onszelf op de hogeschool. Juist daarom willen we er zo'n actieve rol in spelen en experimenteren we er enthousiast mee. Meestal is het effect van ons onderzoek op het bestaande onderwijs dan ook heel direct en aanwijsbaar. Immers, hoe kun je studenten beter opleiden dan door ze te betrekken in het vormgeven van de toekomst van hun eigen vakgebied?

En wat levert het op?

Het doel van ons onderzoek is impact in onderwijs en samenleving. Door onze praktijkgerichte werkwijze gebeurt dit uiteraard op de plekken waar we actief zijn, maar we zoeken ook waar mogelijk het contact met vergelijkbare experimenten in andere steden in binnen- en buitenland. Dit gebeurt soms in direct contact, als we ergens op bezoek gaan of gasten ontvangen, maar ook via publicaties in boeken en (wetenschappelijke) tijdschriften en door te presenteren en te netwerken op symposia en congressen.

Typisch Haags!?

Den Haag is voor ons belangrijk. Wij willen de samenleving transformeren door bestaande systemen te veranderen en te verrijken. Onze zoektocht naar nieuwe verhoudingen tussen bestaande spelers in een opkomend nieuw maatschappelijk middenveld past goed bij een stad die zich profileert als 'internationale stad van vrede en recht' en de thuishaven is van de Nederlandse overheid. Binnen de hogeschool werken we daarom nauw samen met het hogeschoolbrede platform 'Goed Bestuur voor een Veilige Wereld', met name als het gaat over de manier waarop overheden een rol kunnen spelen in het vormgeven van de netwerksamenleving in stad of regio, of over onderzoek naar positieve veiligheid, of om te verkennen hoe burgers en professionals zich een weg banen in de tussenruimte tussen systeemwereld en leefwereld. We verkennen bovendien samen de oprichting van een Kenniscentrum Stad waar deze en andere, ook technologische vragen aan de orde zijn.

En het onderwijs dan?

Als we de beroepspraktijk zien veranderen, dan heeft dat natuurlijk grote consequenties voor het (hoger) beroepsonderwijs. Dit kan gaan over nieuwe rollen en taken van professionals, maar ook over nieuwe kennis of vaardigheden om te functioneren in de 21ste eeuw. Of over het omgaan met complexiteit in een globaliserende wereld, met diversiteit in regio, stad en straat of bij onszelf op de hogeschool. Juist daarom willen we er zo'n actieve rol in spelen en experimenteren we er enthousiast mee. Meestal is het effect van ons onderzoek op het bestaande onderwijs dan ook heel direct en aanwijsbaar. Immers, hoe kun je studenten beter opleiden dan door ze te betrekken in het vormgeven van de toekomst van hun eigen vakgebied?

En wat levert het op?

tussen systeemwereld & leefwereld

A new civil society

In practice, our research will focus as much as possible on finding new ways of cooperation between government, citizens, market actors and our existing civil society (which we, as a university of applied sciences, are part of). Somewhere in the middle, nestled between those different parties, a new civil society in which networked citizens are supported by governments, markets and professionals will be formed. Together, these parties will shape their lives and the network society they are part of.

Where does education fit into this?

Any changes we witness in professional practice will of course have major consequences for (higher) professional education. This may involve new roles and tasks for professionals, the new knowledge or skills required to be able to function in the twenty-first century, or the ability to deal with complexity in a globalising world and with diversity in our regions, cities, streets and in our own university of applied sciences. This is exactly why we want to play such an active role, and why we are so eager to experiment. In most instances, the impact of our research on existing education is very direct and highly visible. What better way is there to train students than to involve them in shaping the future of their own field of work?

What's in it for them?

The purpose of our research is to make an impact in education and in society. Our practice-oriented working methods mean this impact will mainly be felt in the locations where we are active, but whenever possible, we also seek to connect with similar experiments in other cities, both within the Netherlands and abroad. This may take shape as direct contact — a visit elsewhere or hosting visitors ourselves — but will also be realised through publications in books and (scientific) journals and through presentations and networking at conferences.

Typically Haags!?

The Hague matters to us. We are seeking to transform society by changing and enhancing existing systems. Our quest for new relationships between existing players in an emerging new civil society fits well within a city that presents itself as the 'international city of peace and justice' and hosts the governmental institutions of the Netherlands. As a consequence, we will be working closely together with the THUAS-wide 'Good Governance for a Safe World' research platform, in particular on issues relating to the way in which governments can play a role in shaping the network society in cities or regions, on research into positive safety or to explore how citizens and professionals can navigate the space in between system and living environments. In addition, we will jointly work towards the establishment of a City Knowledge Centre which will deal with these issues and other technological questions.

Where does education fit

Any changes we witness in professional practice will of course have major consequences for (higher) education. This may involve new roles and tasks for professionals, the new knowledge or skills required to be able to function in the twenty-first century, or the ability to deal with complexity in a globalising world and with diversity in our regions, cities, streets and environments. This is exactly why we want to play such an active role, and why we are so eager to experiment. In most instances, the impact of our research on existing education is very direct and highly visible. What better way is there to train students than to involve them in shaping the future of their own field of work?

What's in it for them?

c./03

Onze drie onderzoekslijnen kunnen geplaatst worden in een speelveld tussen de buiten- en de binnenwereld van de hogeschool: van experimenteren in een nieuw maatschappelijk middenveld met netwerkburgers, via een nieuwe beroepspraktijk waarin persoonlijke ontwikkeling een nieuwe rol krijgt, tot het werken aan een op inclusiviteit gerichte netwerkhogeschool. De Haagse Hogeschool heeft gekozen voor drie aandachtsgebieden die belangrijk gevonden worden voor al het onderwijs en onderzoek: netwerkhogeschool, internationalisering en wereldburgerschap. In het onderzoek van Connected Learning zien we dat deze drie vaker wel dan niet onlosmakelijk met elkaar verweven zijn.

In alle drie de onderzoekslijnen werken we vanuit specifieke waarden aan nieuwe ideeën en concepten voor het organiseren van leerprocessen en experimenteren we met concrete interventies. Hierna komen de drie onderzoekslijnen aan de orde.

Our three lines of research operate in the area between the internal and external environments of our university of applied sciences: they range from experimenting in a new civil society with networked citizens via a new professional practice in which a new role is marked out for personal development to the effort to create a networked university of applied sciences that focuses on inclusiveness. The Hague University of Applied Sciences has set three focal areas it deems to be significant for its entire educational and research offer: the networked university of applied sciences, internationalisation and world citizenship. The research carried out by the Connected Learning platform has shown that more often than not, these three themes are inextricably linked.

In each of our three lines of research, we use specific values as a starting point to develop new ideas and concepts to organise learning processes, and we experiment with concrete interventions. Our three lines of research are discussed in more detail below.

Onderzoek naar waarden, concepten en praktijk

Onderzoekslijn 1: Publiek leren

Bij publiek leren staat het belang van publieke waarden centraal. Het is inmiddels duidelijk dat sociale media ons goed in staat stellen om ons met anderen te verbinden, maar hoe ver reikt die sociale betrokkenheid? Gemeenschappen verenigen mensen, maar sluiten per definitie ook anderen uit. Elkaar eindeloos bevestigen in gesloten kring met de blik op elkaar en op onszelf gericht, online informatiebubbels waarin mensen alleen maar bevestigd worden in wat ze toch al vinden, daar maken we, in onze visie, uiteindelijk geen inspirerende samenleving mee.

Voorbij ‘ik en me kluppie’

Wat goed is voor een individu of een groep, is niet per definitie goed voor een samenleving. Hoe gaan we om met het algemeen belang? Hoe ziet de publieke ruimte er uit in onze netwerksamenleving? Hoe krijgen we de burger zover dat hij verder kijkt dan zijn eigen voortuin? Bijvoorbeeld naar de veiligheid van minderheden in zijn straat. Hoe zorgen we ervoor dat burgers niet alleen maar opkomen voor de belangen van de eigen groep? Wat te doen als het algemeen belang botst met het eigen belang? Hoe bespreken we het publieke, met respect voor het private? Of andersom? Hoe gaan we om met contro-versen en conflicten? Welke waarden vinden we eigenlijk belangrijk in ons leven en in onze samenleving, en hoe krijgen die vorm in bottom-up processen? Welke ‘oude’ waarden blijven bestaan in het publieke domein en welke ‘nieuwe’ waarden willen we toevoegen? Wat betekent dat allemaal voor leerproces-sen, niet alleen van personen, maar ook voor groepen waarin mensen samen leren? Wat is de impact van Innolabs op de samenleving? Wanneer zijn ze succesvol? Wat is een goede reden om een innolab te starten en wanneer is het tijd om er mee te stoppen? Hoe kunnen we Innolabs inzetten in het onderwijs? Als de wereld steeds veranderlijker wordt, dan moet het verschil tussen onderwijs en onderzoek misschien wel steeds kleiner worden. Hoe dan?

Woorden schieten tekort

In deze context is wijsheid minstens zo belang-rijk als nieuwe kennis of slimme gadgets en dat willen we in ons onderzoek serieus nemen. Hoe krijgt een echt gesprek over wat we met elkaar belangrijk vinden in het leven vorm? En hoe kunnen we dit allemaal vertalen naar nieuwe manieren van denken en handelen op het gebied van sociale relaties en onderlinge verhoudingen in een genetwerkt maatschap-pelijk middenveld? Begrippen als ‘wijsheid’, ‘leefbaarheid’, of ‘menselijkheid’ zijn lastig in woorden te definiëren of in getallen te kwanti-ficeren, maar wel essentieel voor de kwaliteit van (samen)leven. Wij zien het als een inspi-rerende uitdaging om te experimenteren met nieuwe manieren om belangrijke waarden in het leven vorm te geven. Samen met onze partners in de samenleving gaan we aan het werk met concrete interven-ties: van het experimenteren met nieuwe vor-men van sociale media en andere technologie-en tot het organiseren van gesprekken met en tussen buurtbewoners over de dilemma's van het moderne leven vanuit innolabs in wijken.

Waarden, relaties en interventies

We hanteren drie beschouwingsniveau's in ons onderzoek naar publiek leren met elk hun eigen onderzoeksvragen:

- 1. **Filosofie en wereldburgerschap:** welke publieke waarden zijn belangrijk in nieuwe leerprocessen in de netwerksamenleving en hoe kunnen we die concreet vormge-ven in buurten of wijken? Menselijkheid? Rechtvaardigheid? Gelijkwaardigheid? Duurzaamheid? Iets anders? In eerdere onder-zoeken hebben we van burgers zelf gehoord dat er een honger is naar een constructief gesprek in de buurt over belangrijke en soms pijnlijke kwesties. Bijna niemand wil een verde-re polarisering in de onderlinge verhoudingen. We voelen allemaal dat het anders moet. Het zoeken naar de juiste vormen om vooruitgang te boeken, is een belangrijk onderzoeksdoel in deze onderzoekslijn. Onderzoeksvragen zijn:
 - Hoe verandert de genetwerkte participatie-samenleving ons (wereld)burgerschap?
 - Op welke manier geven we vorm aan publieke waarden en wijsheid in publieke leerprocessen?

- 2. **Social Design:** het ontwerpen van so-ciale en culturele systemen en processen. Onderlinge relaties staan hierin centraal. In een nieuw maatschappelijk middenveld waarin burgers, markt, overheden en het oude mid-denveld met elkaar samenwerken, moeten veel structuren, relaties en processen opnieuw vormgegeven worden. We willen een werkbaar alternatief ontwikkelen voor de huidige rigide top-down structuren en processen. Social Design is een snel groeiend vakgebied, waarin de creativiteit van ontwerpers en kunstenaars zich verbindt met de professionele ambach-telijkheid van stadsprofessionals. Reframing, het bewust en actief formuleren van nieuwe perspectieven, is een beproefde techniek om nieuwe relaties en (leer)processen tussen betrokkenen te ontwerpen. Onderzoeksvragen zijn:
 - Hoe kunnen we publiek leren vorm geven in een veranderend maatschappelijk middenveld, waarin met name professio-nals en burgers samenwerken in nieuwe leerprocessen?
 - Hoe kunnen we, samen met partners in wijken of in innolabs, nieuwe onder-linge relaties en processen ontwerpen vanuit doelen en overwegingen rondom wereldburgerschap?

- 3. **Civic media:** het ontwerpen van media en andere technische systemen waarmee we niet alleen maar ‘smart cities’ kunnen maken, maar waarin vooral ‘smart citizens’ een hoofdrol spelen. Dit betreft het experimenteren met media en andere interventies vanuit het perspectief van burgers en andere gebruikers. De manier waarop deze media in het dagelijks leven gebruikt en beleefd worden speelt daarin een sleutelrol. Maar het gaat ook over het samenwerken met professionals uit andere disciplines met met concrete interventies kunnen experimenteren (denk aan jongeren-werkers die activiteiten kunnen organiseren). Onderzoeksvragen zijn:
 - Hoe zorgen media en socio-technische interventies voor nieuwe vormen van leren in netwerken?
 - Hoe ontwerpen we media en andere inter-venties die bijdragen aan sociale relaties, wijsheid en publieke waarden?

Line of research 1: Public Learning

The importance of public values is central to Public Learning. It has become clear that social media is a great tool to allow us to connect with others, but just how far does this social en-gagement reach? Societies unite people, but by definition, they exclude others. In our opinion, never-ending self-confirmation in closed circles, an inability to see beyond ourselves and our immediate environment and online information bubbles that serve only to back up opinions we already hold cannot serve as a basis for an inspiring society.

Looking beyond ‘me and my buddies’

Whatever is good for an individual or group is not necessarily good for society at large. How do we deal with the general interest? What does the public sphere look like in our network society? How do we get citizens to a point where they can see beyond their own front doors and think about the safety of minorities on their streets, for example? How do we ensure that citizens don't just stand up for the interests of their own group? What do we do when the general inter-est clashes with a group's own interests? How do we discuss public matters while respecting private matters, and vice versa? How should we deal with controversies and conflicts? Which values really matter to us in our lives and our society, and how can we embody these in bottom-up processes? Which 'old' val-ues will stick around in the public domain and which 'new' values do we want to add? Which impact does all of this have on learning processes — not only on a personal level, but also for groups in which people learn together? Which impact do Innolabs have on our society? What defines their success? What are good reasons to start an Innolab and when does the time come to wind one up? How can we deploy Innolabs in education? If our world is changing at an increasingly rapid rate, we may need to close the gap between education and research. How should we do this?

Words fall short

In this context, wisdom is at least as important as new knowledge and smart gadgets, and we intend to take this seriously in our research. How can we shape a genuine discussion about what we find important in life, both individu-ally and jointly? How can we translate this into new ways of thinking and acting in the field of social and mutual relations in a networked civil society? Concepts such as 'wisdom', liveability' or 'humanity' are difficult to define in words or quantify in numbers, but essential for the quality of our lives and our society. To us, ex-perimenting with new ways to shape important values in life is an inspiring challenge. Together with our partners in society, we will start work on concrete interventions: from experimenting with new forms of social media and other technologies to organising discus-sions with and between local residents — through neighbourhood Innolabs — about the dilemmas posed by modern life.

Values, relationships and interventions

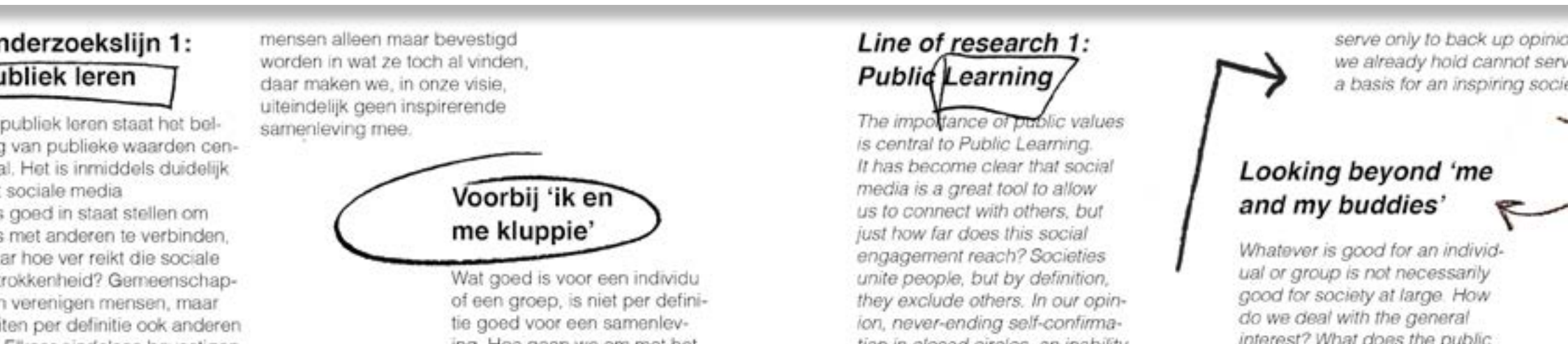
Our research into public learning starts from three different levels of perspective, each with their own research questions:

1. Philosophy and world citizenship: *which public values matter in new learning processes in the network society, and how can we shape these in concrete terms in neighbourhoods? Humanity? Justice? Equality? Sustainability? Something else? In previous research, citizens have told us directly that there is an appetite for constructive conversations in their neighbourhoods about important and occasionally sensitive matters. Very few of us want our mutual relationships to become even more polarised. We all feel that things need to change, and searching for the right ways to achieve progress is a major part of this line of research. Research questions include:*

- How does the networked participation soci-ety change our (global) citizenship?
- In which ways do we shape public val-ues and wisdom within public learning processes?

- 2. **Social design:** *the design of social and cul-tural systems and processes. Mutual relation-ships are central to this theme. The emer-gence of a new civil society in which citizens, markets, governments and old civil society actors need to work together will require the reshaping of several structures, relationships, and processes. We intend to develop a work-able alternative to our current, rigid top-down structures and processes. Social design is a rapidly growing subject area, in which the creativity of designers and artists is coupled with the expertise of municipal profession-als. 'Reframing', the conscious and active formulation of new perspectives, is a tried and tested method to design new relationships and (learning) processes between stakeholders. Research questions include:*
 - How can we shape public learning in a changing civil society, in which profession-als and citizens in particular are working together within new learning processes?
 - How can we, together with neighbourhood partners or through Innolabs, design new mutual relationships and processes using the aims and considerations surrounding world citizenship as a starting point?

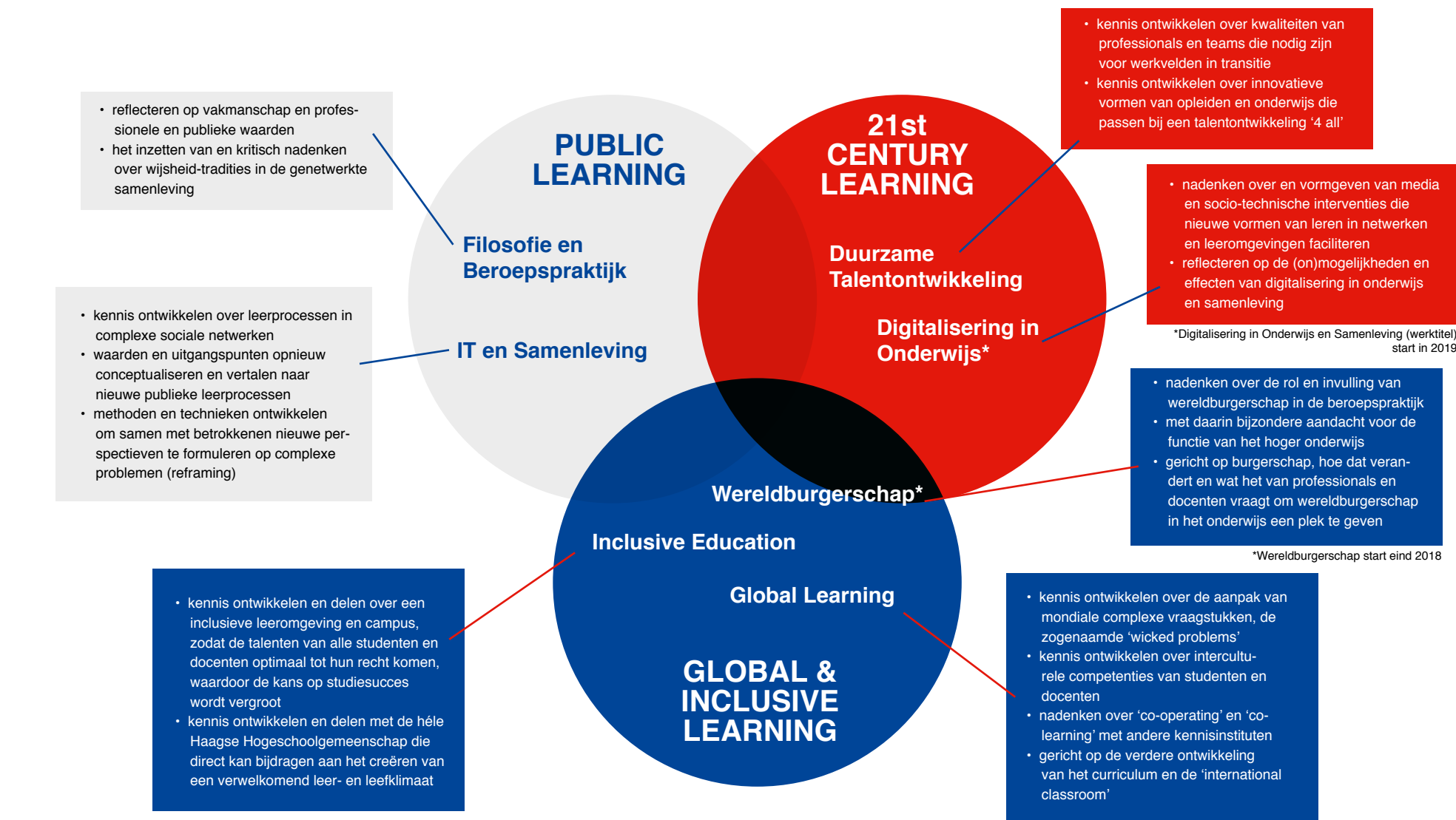
- 3. **Civic media:** *the design of media and other technology systems that will not only enable us to create 'smart cities', but also to give 'smart citizens' a leading role. This theme involves experimenting with media and other interven-tions from the perspective of citizens and other users. The ways in which these new media are used and experienced in day-to-day lives play a key role in these experiments, but they also involve cooperation with professionals from other subject areas who are in a position to experiment with concrete interventions (such as youth workers, who can organise events). Research questions include:*
 - How can media and socio-technical inter-ventions facilitate new forms of learning within networks?
 - How can we design media and other inter-ventions that contribute to social relation-ships, wisdom and public values?

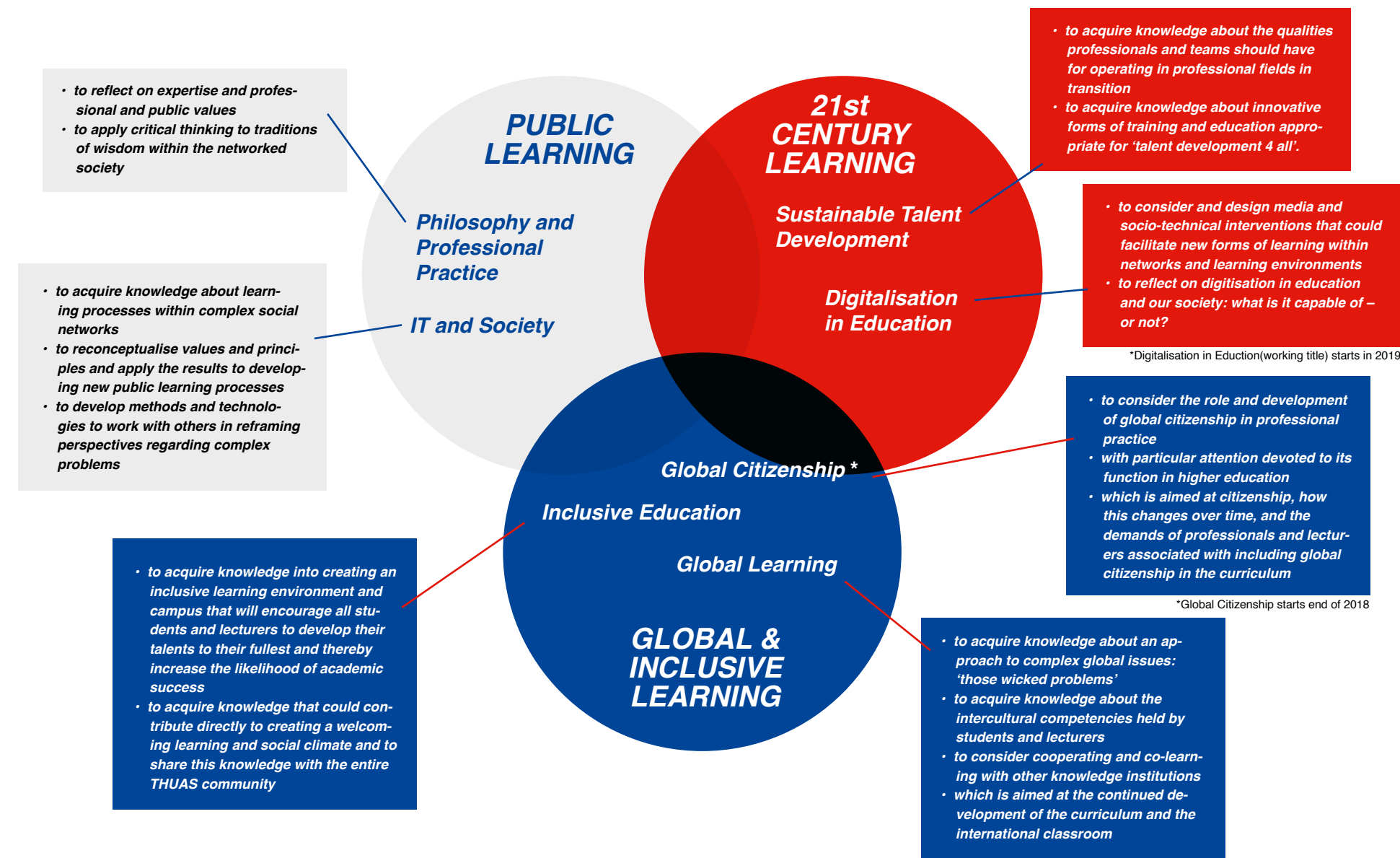
“Onderwijs effent de weg voor sociale rechtvaardigheid”

“Education provides a route towards social justice”

Janneke van Eijk, directeur Faculteit Sociaal Werk & Educatie en directeur Platform Connected Learning
head of Faculty of Social Work and Education and head of Platform Connected Learning

www.dehaagsehogeschool.nl/onderzoek/onderzoekplatforms/connected-learning

Onderzoekslijn 2: Leren in de 21ste eeuw

Terwijl publiek leren zich bij uitstek bezighoudt met sociale relaties en processen, richt Leren in de 21ste eeuw zich op het gegeven dat permanent leren een centraal gegeven is in de ontwikkeling van individuen en groepen—van zingeving tot doelen en concrete vaardigheden. Ook hier zien we dus weer een thematiek die een inhoudelijk veld bestrijkt dat zich van waarden uitstrekt naar concrete interventies. Hoe werkt (in) formeel leren precies in de netwerksamenleving? Wat betekent dat voor burgers, voor professionals, voor onderwijsinstellingen? Hoe leren mensen in netwerken, met welke middelen, in wat voor omgevingen? Welke rol speelt diversiteit?

Werk is ook al niet meer wat het geweest is

Burgers en professionals leren hun hele leven lang. Dat gaat veel verder dan een handvol computervaardigheden. Het leven is complexer dan ooit. Digitalisering en robotisering nemen sterk toe. Die maken dat werk verandert. We laten bijvoorbeeld de computer fraude detecteren of diagnoses stellen. Een professional krijgt nieuwe rollen en wordt om andere resultaten gewaardeerd. Een piloot is systeembeheerder en manager van het vliegproces tegelijk. Een verpleegkundige heeft naast de zorg voor de patiënt ook de rol van regisseur van zorg. Wat betekent dat voor het opleiden van professionals en voor het onderwijs aan studenten die veel meer te kiezen hebben omdat het aantal rollen is toegenomen, in de zorg, bij de politie, eigenlijk in alle domeinen van de samenleving? Kortom, werk aan de winkel voor HRM: Hoe maak ik als topwerkgever die omslag en blijven mijn werknemers inzetbaar? En voor het onderwijs: Wat betekent het voor de student van vandaag?

Leven, kun je dat leren?

Het goede nieuws is dat er meer ruimte is dan ooit tevoren om het eigen leven vorm te geven, en het slechte nieuws is dat dat simpelweg van iedereen wordt verwacht en dat niet iedereen daar even vanzelfsprekend talent voor heeft of klaar voor is. Concrete onderzoeksprojecten zijn bijvoorbeeld het vormgeven van een curriculum voor talentontwikkeling in het hoger onderwijs, en Powerhouse, een stimulerende leeromgeving voor studenten die vertraging oplopen bij het afronden van de studie.

Alles kan, maar wat wil ik eigenlijk? Wie ben ik eigenlijk? Voor wie of wat wil ik iets betekenen? We moeten met elkaar actief en bewust het eigen leven vormgeven en dat is een flinke klus. Dit is een uitdagende en inspirerende thematiek voor iedereen, van burger tot student tot professional, een heel leven lang—van persoonlijke zingeving tot het omgaan met talenten en ambities tot het concreet vertalen in alledaagse keuzes. Het zijn verschillende niveaus van ontwikkeling die nauw samenhangen in de praktijk van netwerkburgers en professionals. Een concrete, onderzochte interventie in dit verband is “Life and Career Writing”, om reflectieve zelfsturing bij studenten en docenten te ontwikkelen. Nieuwe vaardigheden voor burgers, nieuwe rollen voor professionals, nieuwe beroepen, nieuwe opleidingen, nieuwe samenwerkingsvormen tussen opleidingen en beroepenveld, het speelveld wordt groter en uitdagender.

Vaardigheden, we blijven er over nadenken

En, als we het hebben over leren in de 21ste eeuw, wat is dan onze horizon? Gaat dat over mediawijsheid en ICT vaardigheden? Of over het omgaan met anderen die een radicaal andere kijk op het leven hebben? Of over het omgaan met feiten en meningen? Of kijken we verder naar een toekomst waarin we met biotechnologie gaan sleutelen aan de bouwstenen van het leven zelf zodat we misschien wel 200 jaar oud kunnen worden? Leren in de 21ste eeuw staat dus allerminst op zichzelf. Het is op veel manieren verbonden met actuele (en niet uitsluitend technologische) ontwikkelingen in onze samenleving, nu en in de toekomst. We gaan daarom niet zozeer op zoek naar nieuwe lijstjes met aan te leren vaardigheden, maar eerder naar het ontwerpen van een permanent reflectief proces hierover, dat in nauwe verbinding staat met het leven van burgers, de beroepspraktijk van professionals en het hoger beroeps onderwijs. Dat hier grote vraag naar is vanuit bedrijven en de samenleving, blijkt bijvoorbeeld uit de human capital agenda's van de topsectoren. En natuurlijk leeft die vraag ook bij onze docenten. In de open netwerksamenleving die een steeds diverser karakter krijgt, moeten zij (willen) leren om zich anders te verhouden tot de veranderende bevolkingssamenstelling. Er is nog steeds een leersysteem dat gericht en gebaseerd is op een dominante meerderheid. Hoe pas je dat aan voor een veel diversere samenleving? Onderwijsprofessionals krijgen hybride verantwoordelijkheden en rollen waarbij ze ook steeds meer acteren op het snijvlak van binnen en buiten de muren van de hogeschool. Het creatief inzetten van technologie voor leren is hierbij een vanzelfsprekendheid. Een uitdaging is om blijvend op de hoogte te zijn van 'evidence-based' kennis over connected leren en die te gebruiken in de co-creatie met partijen die voorheen geen onderdeel uitmaakten van het ontwerpen, implementeren en evalueren van leeromgevingen. Dit is niet eenvoudig, maar wel stimulerend, zo blijkt uit de praktijk.

Relevante onderzoeksvragen binnen Leren in de 21ste eeuw zijn:

- Wat betekent de uitdaging van nieuwe beroepsrollen en connected learning voor de ontwikkeling van de professionele identiteit van studenten en professionals?
- Hoe creëren wij een permanent reflectieproces waarin competenties geïdentificeerd worden die relevant zijn voor persoonlijke en professionele ontwikkeling?
- Hoe stimuleren en/of verbeteren we het proces van connected learning, zodat de (leer)opbrengsten in netwerken zichtbaar en geoptimaliseerd worden en welke rol speelt technologie daarin?

Line of research 2: Learning in the 21st Century

While Public Learning is mainly concerned with social relationships and processes, Learning in the 21st Century focuses on the fact that permanent learning is a central pillar in the development of individuals and groups; from the provision of meaning to goals and concrete skills. Once again, this theme occupies a space — in terms of content — that extends from values to concrete interventions. How exactly does (in)formal learning work in the network society? What does this mean for citizens, professionals and educational institutions? How do people learn in networks, in terms of resources and environments? Which role does diversity play?

Work isn't what it used to be

Citizens and professionals learn throughout their entire lives, and they learn more than just some new ICT skills. Our lives are more complex than ever before. Digitisation and automation are happening at an increasing pace and are constantly changing our jobs beyond recognition. For example, we are now using computers to detect fraud and make diagnoses. This results in new roles for professionals, who are being evaluated against different results. Pilots simultaneously act as systems administrators and flight process managers. Nurses no longer simply care for patients; they now find themselves managing different care options. What impact does this have on the training of professionals and education of students who are now faced with a much broader range of choices because the number of available roles is increasing — in healthcare, in policing, and in all other areas of society? In brief, HRM has its work cut out: how do major employers deal with this revolution and ensure that their staff remain staff remains employable? The education sector also faces a challenge: what does this mean for today's students?

Is living something you can learn?

Here's the good news: we have more room than ever before to shape our own lives. But the bad news is: pretty much everyone is now expected to do exactly that, but not all of us have the same talent to do so, or are ready to do so. Specific research projects in this field include the formulation of a curriculum for talent development in higher education, and Powerhouse, a stimulating learning environment for students who are falling behind in the completion of their programmes.

Everything's possible, but what do you want to be? Who exactly are you? To whom or to what do you want to make a difference? We find ourselves in a position where we are expected to shape our own lives — actively, consciously and together — and that's not an easy task. This is a challenging and inspiring theme for everyone — from citizens to students to professionals — and a theme that matters throughout the whole of our lives — from our personal search for meaning and from dealing with talent and ambition to concrete implementation in the choices we face on a daily basis. These questions reflect different but closely related levels of development in the practical situations of networked citizens and professionals. A specific example of an intervention we have researched in this field is “Life and Career Writing”, a programme that develops reflective self-direction in students and lecturers. New skills for citizens, new roles for professionals, new professions, new degree programmes, new forms of cooperation between degree programmes and professional practice: the playing field is expanding and new challenges are popping up everywhere.

Skills: we keep thinking about them

When we talk about learning in the twenty-first century, where exactly do our horizons lie? Are we talking about media literacy and ICT skills? Or about dealing with others who have a radically different perspective on life? How about dealing with facts and opinions? Maybe we should be talking about a future in which biotechnology will allow us to tinker with the building blocks of life itself, meaning we could all live to 200? Learning in the 21st Century is anything but an isolated theme. It is linked on many levels with current (and not solely technological) developments in our society, both right now and in the future. As a consequence, we're not necessarily looking to draw up new lists of skills to be acquired, but rather to design a permanent reflective process that is closely connected to the lives of citizens, professional practice and higher professional education. The human capital agendas of our leading economic sectors prove that there is significant demand for these answers, and of course, this theme is also a major concern amongst our lecturers. In an open network society that is increasingly taking on a more diverse character, they want to learn — and should learn — how to relate differently to a changing population structure. Our systems of learning are still based on and geared towards a dominant majority. So how can we adjust these systems for a much more diverse society? Educational professionals are taking on hybrid responsibilities and roles, in which they are increasingly acting at the intersection of the internal and external environments of our university of applied sciences. Obviously, this requires a creative application of technologies for learning. One of the challenges facing us is to remain up to date with evidence-based knowledge on connected learning, and to use this knowledge in co-creative processes with parties that previously had no role in the design, implementation and evaluation of learning environments. This won't be a simple task, but we can see from practical applications that it does inspire us.

Relevant research questions within Learning in the 21st Century include:

- What does the challenge of new professional roles and connected learning mean for the development of the professional identity of students and professionals?
- How do we create a permanent process of reflection in which the competences that are relevant to personal and professional development are identified?
- How can the process of connected learning be encouraged and/or improved so that (learning) outcomes in networks are optimised and become visible, and which role does technology play in this?

relaties en interventies

We hanteren drie beschouwningsniveau's in ons onderzoek naar publiek leren met elk hun eigen onderzoeksvragen:

• en wereldburgerschap: welke publieke waarden zijn nieuwe leerprocessen in de netwerksamenleving en hoe concreet vormgeven in buurten of wijken? Menselijkheid? Gelijkheid? Gelijkaardigheid? Duurzaamheid? Iets anders? In de afgelopen jaren hebben we van burgers zelf gehoord dat er een behoefte is aan een constructief gesprek in de buurt over belangrijke en urgente kwesties. Bijna niemand wil een verdere polarisering in de samenleving. We voelen allemaal dat het anders moet. Het is belangrijk om te zoeken naar manieren om deze problemen te beslechten, in een beleidsmatige en inhoudelijke dialoog.

Values, relationships and interventions

Our research into public learning starts from three different levels of perspective, each with their own research questions:

Philosophy and world citizenship: which public values matter in new learning processes in the network society, and how can we shape these in concrete terms in neighbourhoods? Humanity? Justice? Equality? Sustainability? Something else? In previous research, citizens have told us directly that there is an appetite for constructive conversations in their neighbourhoods about important and occasionally sensitive matters. Very few of us want our mutual relationships to become even more polarised. We all feel that things need to change, and searching for the right ways to achieve positive change.

rol speelt diversiteit?

Werk is ook al niet meer wat het geweest is

Burgers en professionals leren hun hele leven lang. Dat gaat veel verder dan een handvol computervaardigheden. Het leven is complexer dan ooit. De digitalisering en robotisering neemt sterk toe. Die maken dat werk verandert. We laten bijvoorbeeld de computer fraude detecteren of diagnoses stellen. Een professional krijgt nieuwe rollen en wordt om andere resultaten gewaardeerd. Een piloot is systeembeheerder en manager van het vliegproces tegelijk. Een verpleegkundige heeft naast de zorg voor de patiënt ook de rol van regisseur van

simpelweg van iedereen wordt verwacht en dat niet iedereen daar even vanzelfsprekend talent voor heeft of klaar voor is. Concrete onderzoeksprojecten zijn bijvoorbeeld het vormgeven van een curriculum voor talentontwikkeling in het hoger onderwijs, en Powerhouse, een stimulerende leeromgeving voor studenten die vertraging oplopen bij het afronden van de studie.

Here's the good news: we have more room than ever before to shape our own lives. But the bad news is: pretty much everyone is now expected to do exactly that, but not all of us have the same talent to do so, or are ready to do so. Specific research projects in this field include the formulation of a curriculum for talent development in higher education, and Powerhouse, a stimulating learning environment for students who are falling behind in the completion of their programmes.

Work isn't what it used to be

Citizens and professionals learn throughout their entire lives, and they learn more than just some new ICT skills. Our lives are more complex than ever before. Digitisation and automation are happening at an increasing pace and are constantly changing our jobs beyond recognition. For example, we are now using computers to detect fraud and make diagnoses. This results in new roles for professionals, who are being evaluated against different results. Pilots simultaneously act as systems administrators and flight process managers. Nurses no longer simply care for patients; they now find themselves managing different care options. What impact does this have on the training of professionals and education of students who are now faced with a much broader range of choices because the number of available roles is increasing — in healthcare, in policing, and in all other areas of society? In brief, HRM has its work cut out: how do major employers deal with this revolution and ensure that their staff remain staff remains employable? The education sector also faces a challenge: what does this mean for today's students?

“Samen- werkend leren gaat niet vanzelf”

“Collaborative learning is an endeavour”

Miranda de Hei, onderzoeker Platform Connected Learning
researcher Platform Connected Learning

Onderzoekslijn 3: Wereldwijd en Inclusief Leren

Bij Wereldwijd en Inclusief Leren is het vizier gericht op inclusiviteit als centrale waarde in het doen van onderzoek naar een samenleving waarin wereldburgers van en met elkaar leren in een wereld die tegelijkertijd groter en kleiner lijkt te worden. Niet alleen vanuit het perspectief dat iedereen moet kunnen meedoen aan de netwerksamenleving, maar ook vanuit het omarmen van de kansen die hier liggen. Netwerken worden tegelijkertijd meer wereldwijd en meer lokaal (‘glocalisering’), en de bijbehorende uitdagingen steeds complexer, ook als het om leren gaat. Conflicten ver van huis zorgen voor heibel op scholen in Haagse wijken, studenten leren van een hoorcollege uit Australië, en een patiënt krijgt

medicatie-advies van een lotgenoot uit Azië. De netwerkburger die, al dan niet samen met anderen, vanuit een doorleefd moreel bewustzijn lokaal aan het werk gaat met internationale kennis is met recht een wereldburger te noemen—of hij nu burger, professional of docent is. UNESCO spreekt over cognitieve, emotionele en sociale aspecten van wereldburgerschap en De Haagse Hogeschool heeft dit hoog in het vaandel staan. Wij vinden het omarmen van diversiteit cruciaal in het omgaan met complexiteit, en inclusief onderwijs als een belangrijke manier om dat vorm te geven. Zie hier het speelveld van deze onderzoekslijn.

Line of research 3: Global and Inclusive Learning

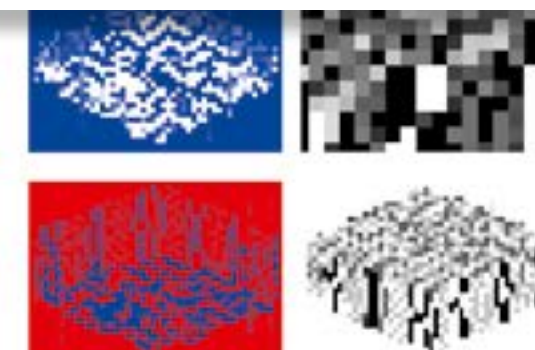
Global and Inclusive Learning sets its sights firmly on inclusiveness as a central value in carrying out research into a society in which world citizens learn from each other and with each other in a world that appears to be getting bigger and smaller at the same time. We don’t solely do so from the perspective that everyone must be able to participate in the network society — we also need to ensure we grab the opportunities this provides. Networks are getting more global and more local at the same time (‘glocalisation’), resulting in an increasingly complex set of challenges that also have an impact on the way we learn. Conflicts in far-flung places are causing uproar in neighbourhood schools right here in The Hague, students are learning through lectures beamed in

from Australia, and patients are taking advice on drugs from people in similar situations in Asia. These networked citizens applying their international knowledge at a local level — alone or with others, and grounded in the experience of a well-established moral conscience — can genuinely be called ‘world citizens’, regardless of whether they are normal citizens, professionals or lecturers. UNESCO has previously spoken of the cognitive, emotional and social aspects of world citizenship, and The Hague University of Applied Sciences is strongly committed to this viewpoint. We believe that embracing diversity is crucial in dealing with complexity, and inclusive education is one of the most important ways to put this into practice. That, in a nutshell, is the area in which this line of research seeks to operate.

KEEP THINKING

Alles kan, maar wat wil ik eigenlijk? Wie ben ik eigenlijk? Voor wie of wat wil ik iets betekenen? We moeten met elkaar actief en bewust het eigen leven vormgeven en dat is een flinke klus. Dit is een uitdagende en inspirerende thematiek voor iedereen, van

Everything’s possible, but what do you want to be? Who exactly are you? To whom or to what do you want to make a difference? We find ourselves in a position where we are expected to shape our own lives — actively, consciously and together — at hier grote vraag naar is vanuit bedrijven de samenleving, blijkt bijvoorbeeld uit human capital agenda’s van de topsectoren. In de open netwerksamenleving talent and ambition to concrete implementation in the choices we face on a daily basis. These questions reflect different but closely related levels of development in een steeds diverser karakter krijgt, moeten

As a consequence, we’re not necessarily looking to draw up new lists of skills to be acquired, but rather to design a permanent reflective process that is closely connected to the lives of citizens, professional practice and higher professional education.

The human capital agendas of our leading economic sectors prove that there is significant demand for these answers, and of course, this theme is also a major concern amongst our lecturers. In an open network society that is increasingly taking on a more diverse character, they want to learn ... and should learn ... how.

Diversiteit: voelen, denken en doen

Op veel niveaus speelt de vraag hoe om te gaan met een nieuwe situatie waarin allerlei mensen samenkomen die heel verschillende achtergronden, kwaliteiten en behoeften hebben. Die vraag leeft bij beslissers in het onderwijs. Maar net zo goed in de politieke en in de publieke arena. Wat speelt in de samenleving, begint voor veel professionals in hun beroepsopleiding. In ons eigen 'huis', dat voor iedere student en medewerker als een thuis moet voelen. Het is een ontwikkeling die een veelheid aan nieuwe inzichten, talenten en vaardigheden brengt, maar ook vraagt. Maar hoe gaan we om met deze nieuwe realiteit, met de kansen die er liggen, maar ook met de conflicten en de vervreemding die er in besloten liggen? In onze experimenten in de stad, in ons eigen onderwijs?

Diversiteit is veel meer dan een intellectuele uitdaging waar we met rationeel denken wel uit komen, of waar we een training van een dagdeel voor kunnen ontwikkelen. Het is een complex gelaagd en genetwerkt fenomeen. Het is een houding, het is een verzameling opvattingen en denkbeelden, het gaat over kennis en soorten kennis, het heeft sterke emotionele en sociale componenten, maar het is vooral iets dat in de alledaagse praktijk permanent vorm krijgt. Moeten 'nieuwkomers' zich aan de dominante cultuur aanpassen of zijn er inmiddels zoveel verschillende culturen dat de dominante cultuur zelf ook een minderheid is geworden? 'Superdiversiteit' heet dat en het boezemt velen angst in met alle gevolgen van dien. Moet het vooral 'wel leuk blijven' of mag het ook pijn doen? Of doet het allang pijn voor de één en heeft de ander dat niet eens in de gaten? Wie moet zich aan wie aanpassen? Wie is onderdeel van het probleem en wie van de oplossing? Moet iedereen er voor zelf mee leren omgaan? Of kan dat ook groepsgewijs? En hoe doen we dat in het onderwijs? Gaan we (nog) meer lesgeven, nog meer kennis aanbieden? Of is er iets anders nodig? Verschillende etnische achtergronden, verschillende thuissituaties van studenten, verschillende vakgebieden, karakters, waarden, ideeën, opvattingen, manieren van doen—het kunnen allemaal bronnen van problemen en van oplossingen zijn.

Nieuwe realiteit, nieuwe hogeschool, nieuwe campus

Hoe zorgen we voor onderwijs dat aansprekend is en dat gelijke kansen biedt voor alle studenten? Hoe bereidt ons onderwijs de toekomstige globale professionals voor op een complexe wereld waarin de wicked problems voor het oprapen liggen? Hoe analyseren we die complexiteit? Kan dat eigenlijk wel? Of krijgt ons begrip ervan al doende vorm? Hoe gaat de professional van de toekomst daar mee om? Waar ligt de grens tussen het professionele en het persoonlijke? Tussen kennis en wijsheid? Tussen rationaliteit en betrokkenheid? Is elke student slechts een individu of spelen de thuissituatie en andere netwerken ook een rol? De vraag stellen is haar beantwoorden, maar... hoe zou dat dan kunnen werken?

Bij die nieuwe realiteit past een inclusieve campus. Een campus waar iedereen welkom is. Maar wat is dat eigenlijk: 'welkom voelen'? Hoe geven we dat vorm? We willen iedere student—uit welk werelddeel of welke cultuur ook afkomstig—in staat stellen om het beste uit de onderwijsloopbaan te halen en zich te ontwikkelen tot wereldburgers met een goed functionerend moreel kompas. Aan ons de taak om dit te realiseren. Dat dat grote consequenties heeft voor docenten, staf, organisatie, en cultuur, is helder, maar hoe dan precies? Dat is onderzoek. We experimenteren in deze onderzoekslijn actief met professionalisering van docenten en staf, met het integreren van wereldburgerschap en wereldwijd leren in de curricula, met het inrichten van een inspirerende leeromgeving en van onze eigen campus.

Relevante onderzoeksvragen

- Hoe gaan we dat doen binnen De Haagse Hogeschool: global & inclusive learning tot integrale uitgangspunten maken van onderwijs en organisatie?
- Hoe zorgen we ervoor dat iedereen zich op De Haagse Hogeschool welkom voelt?
- Hoe moeten we inclusive education aanpakken om de studiesucceskansen voor alle studenten te verbeteren?
- Welke vormen van global learning zijn nodig om complexe, maatschappelijke issues te kunnen doorgronden?
- Wat vraagt global & inclusive learning van de professionaliteit van onze docenten?
- Hoe creëren wij een cultuur waar het in acht nemen van bredere perspectieven vanzelfsprekend wordt?

Diversity: feeling, thinking and doing

The issue of how to deal with a new situation in which all kinds of people from very different backgrounds and with very different qualities and needs come together is being played out on many different levels. This issue is not just a concern for decision-makers in education — it is also increasingly prevalent in the political and public spheres. Many professionals first experience the issues at play in society during their training, right here under our own roof, in a place that should feel like home for every student and employee. These developments provide and demand — in equal measure — a multitude of new insights, talents and skills. How do we deal with this new reality and the opportunities it provides, but also with the conflicts and alienation it entails? How does this impact our experiments in the city and our own education?

Diversity is much more than an intellectual challenge we can simply overcome through rational thinking, or through half a day's training. Instead, it is a complex, layered and networked phenomenon. It is an attitude and a collection of views and notions. It requires both knowledge and knowledge of different types of knowledge. It has strong emotional and social components, but above all, it is something currently being played out in everyday practice. Should 'newcomers' adapt to the dominant culture, or are we now in a position where there are so many different cultures that the dominant culture is in a minority itself? There is a term for this — 'superdiversity' — and the effects of the fear this instils in many people can already be felt. Should we 'keep it fun', or should we admit we can feel the pain? Is this 'pain' more keenly felt by some people, while it barely registers for others? Who should adapt to whom? Who is part of the problem, and who is part of the solution? Should everyone just learn to deal with this themselves? Or can we do so together? If so, how can we put this into practice in education? Should we educate (even) more, and provide more knowledge? Or do we need something completely different? Different ethnic backgrounds, different home lives of students, different subject areas, characters, values, ideas, opinions, ways of doing things — all of these could potentially be the source of both problems and solutions.

New reality, new university of applied sciences, new campus

How do we provide education that engages people and provides equal opportunities for students? How can our education prepare future global professionals for a complex world filled with ever-trickier problems? How do we analyse this complexity? Is it actually possible to do so? Or can we only gain an understanding through learning by doing? How should the professionals of the future deal with this? Where does the boundary lie between the professional and the personal? And between knowledge and wisdom? Rational detachment and emotional involvement? Is every student purely an individual, or do his or her home situation and other networks play a role too? To ask the question is to answer it, but how could this work in practice?

This new reality needs an inclusive campus: one where everyone feels welcome. But how do we define 'feeling welcome'? How do we shape this sentiment? Our intention is to enable every student — regardless of which part of the world or culture they come from — to get the best out of their educational curriculum and to develop into a world citizen with a well-functioning moral compass. It is entirely up to us to make this intention a reality. The process of doing so will have significant consequences for lecturers, employees, our organisation and our culture, but what exactly will they be? Of course, that's what research is for. In this line of research, we actively experiment with the professionalisation of lecturers and employees, with the integration of world citizenship and global learning in our curricula, with the creation of an inspiring learning environment and with the design of our own campus.

Relevant research questions include:

- In which way can The Hague University of Applied Sciences turn global & inclusive learning into the essential principles behind its education and organisation?
- How can we make sure that everyone feels welcome at The Hague University of Applied Sciences?
- How should we tackle the concept of inclusive education if our aim is to improve the chances of educational success for all students?
- What forms of global learning will be necessary in order to get to the bottom of complex social issues?
- What does global and inclusive learning require in terms of the professionalism of lecturers?
- How do we create a culture in which considering broader perspectives becomes standard practice?

docent''

Jos van Helvoort, docent-onderzoeker Platform Connected Learning
lecturer and researcher Platform Connected Learning

Het Platform Connected Learning sprankelt van de onderzoeksactiviteiten. We hebben in dit boek al wat projecten voor het voetlicht gehaald. Maar er is natuurlijk veel meer. Sterker nog, het zou een apart boek vragen om u alles tot in de finesses te laten zien. Van iedere programmaliijn geven we u in kort bestek nog een activiteit. Omdat we het gewoon niet laten kunnen...

Publiek Leren

The Design Elective course van CMD Public Dialogues in Social Media
Het gaat er op social media soms – veel te vaak – agressief aan toe. Zo worden velen beschadigd door het zogenoemde naming and shaming. Dit gedrag van mensen ondergraaft de kernwaarden van onze democratie en het Internet. Het Internet zou een publieke ruimte moeten zijn die authentieke dialogen faciliteert en waarborgt zodat democratische samenlevingen wereldwijd worden ondersteund en verstevigd.
In The Design Elective course van CMD, Public Dialogues in Social Media, onderzoeken we op welke manieren zogenoemde ‘dialectische conversaties’ en ‘dialogische conversaties’ het publieke debat beter kunnen laten functioneren. Studenten ontwerpen nieuwe apps en sociale media waarmee de kwaliteit van de publieke dialoog wordt verbeterd. De ervaringen uit deze onderwijsmodule worden verwerkt in de onderzoekslijn Public Learning.

Citaat van een student ná de module:
“Ik kijk nu echt met een publieke bril naar sociale media zoals Twitter en Facebook en voel me persoonlijk verantwoordelijk om in mijn deelname aan online discussies, meer dan voorheen, een constructieve bijdrage te leveren”

Leren in de 21ste eeuw

Mensen gaan sociale relaties aan in hun werk,- woon- en leeromgeving. Zij doen dat om bijvoorbeeld een specifieke situatie te verbeteren. Zo ontstaan leernetwerken waarin 21st century skills worden gebruikt en samenwerkend wordt geleerd. Mensen wisselen daarin kennis en ervaringen uit. Ze bouwen samen aan nieuwe omgevingen. In het onderzoek Collaborative Learning kijken we naar de netwerken waar studenten en docenten van De Haagse Hogeschool bij betrokken zijn. Naar hun diversiteit. Naar de verschillen in ontstaanswijze, samenstelling, doelen en werkwijze. De netwerken kunnen alleen bestaan uit studenten. Of uit studenten én professionals. In sommige netwerken doen ook burgers mee. Door het functioneren van deze netwerken te onderzoeken en te zien wat hun opbrengsten zijn, hopen we een beter zicht te krijgen op de diverse effecten van ‘collaborative learning’.

Wereldwijd & Inclusief Leren

Studiesucces en inclusief onderwijs
In ons onderzoek Studiesucces en inclusief onderwijs kijken we hoe inclusief onderwijs een al jarenlang slepend vraagstuk kan helpen oplossen. In het hoger onderwijs streven we er naar dat zoveel mogelijk studenten hun ambities behalen en de opleiding met een diploma afronden. Tegelijkertijd zien we dat de diversiteit van de studentenpopulaties groeit en dat niet iedere student gelijke kansen heeft om succesvol te zijn. Helaas vallen veel studenten daardoor (onnodig) uit. Vooral studenten met een migratieachtergrond en de zogenoemde eerstegeneratiestudenten. Samen met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap probeert het hoger onderwijs beleid te ontwikkelen dat een einde maakt aan deze disbalans.
Resultaat blijft vooralsnog achterwege. We hebben inmiddels veel kennis opgebouwd over de vraag op wat voor wijzen we studenten beter kunnen voorbereiden, motiveren en ‘leren leren’. Maar tegelijkertijd constateren we dat veel maatregelen te weinig rekening houden met de noodzakelijke veranderingen binnen de onderwijsinstellingen zelf, ofwel met de institutionele impact van de maatregelen. De maatregelen die worden genomen, focussen op rendement en uitval. Ze leiden hooguit tot tijdelijk betere studieprestaties van de studenten die meedoen aan de onderzoeken. Maar dit kortetermijneffect verwatert snel. Het studiesuccesvraagstuk complexer is dan menigeen denkt. En de onderwijsomgeving moet mee veranderen. Maar hoe?

The Connected Learning Platform is bubbling over with research activities. This book features just three of these projects but there are many more. In fact, it would take another book to disclose everything in detail. Here, then, is a concise description of an activity from each research programme...because we thought they were too good to leave out.

Public Learning

‘Public Dialogues in Social Media’: an elective design course offered by Communication & Multimedia Design
Aggression is cropping up on social media all too often. ‘Naming and shaming’, as it’s called, is commonly being used for the purpose of abuse. This behaviour is undermining the core values of both our democracy and the internet. The internet should be a public arena for facilitating and assuring meaningful dialogues that will support and reinforce the world’s democratic societies.
In ‘Public Dialogues in Social Media’, an elective design course offered by Communication & Multimedia Design, we are investigating how ‘dialectic and dialogic conversations’ can contribute to improving public debate. As part of this course, students design new apps and social media aimed at improving the quality of public dialogue. Conclusions drawn from this teaching module are then incorporated into the Public Learning Research Programme.

One student had this to say after taking this module:
“I now really contemplate what the public will think of anything posted on social media like Twitter and Facebook and – much more than before – I feel personally responsible for making a constructive contribution when participating in online discussions.”

21st-Century Learning

People develop social relationships at work, where they live, and in their learning environment. This often happens while working on improving a certain situation. The result is learning networks in which 21st-century skills are used and collaboratively learned. People in these networks are sharing their knowledge and experience. Together, they are constructing new environments. ‘Collaborative Learning’ is a research study in which we are looking into the networks involving students and lecturers at The Hague University of Applied Sciences. The factors we are looking at include how the networks develop, their composition, their aims, and how they operate. For our purposes, these networks could be composed only of students or of both students and professionals. And some networks also include non-academics. By investigating how these networks function and discovering their output, we hope to obtain a better picture of the diverse effects of collaborative learning.

Global & Inclusive Learning

The effect of inclusive education on academic success
Our research study, ‘Studiesucces en inclusief onderwijs’, looks at how inclusive education could help solve a longstanding issue. Our aim in higher education is to have as many students as possible realise their ambitions and graduate from their degree programme. At the same time, we’re seeing an increase in the diversity of our student populations and realising that not every student has equal chances for success. Unfortunately, this means that many students might be dropping out unnecessarily. These are most often students with an immigrant background and ‘first-generation students’. Together with the Ministry of Education, Culture and Science, higher education is attempting to develop policy that puts an end to this imbalance.
As yet, however, results have been wanting. On the one hand, we have now accumulated a lot of knowledge about how we can better prepare and motivate these students as well as teaching them how to learn. On the other hand, we’ve had to accept that many measures are failing to give enough consideration to the necessary changes within the educational institutions themselves, or to the institutional impact of these measures. The measures being taken focus on success and dropout rates. At best, they only temporarily improve academic performances among the students participating in the research studies. This short-term effect, however, quickly evaporates. The issue surrounding academic success is more complex than many think, and the educational environment has to change accordingly. But how?

Lectoraat Filosofie en Beroepspraktijk

Marli Huijter, lector
Elke Müller, assistent-lector

- Onderzoek:
- reflecteren op vakmanschap en professionele en publieke waarden
 - het inzetten van en kritisch nadenken over wijsheid-tradities in de genetwerkte samenleving

Lectoraat Duurzame Talentontwikkeling

Ellen Sjoer, lector

- Onderzoek:
- kennis ontwikkelen over kwaliteiten van professionals en teams die nodig zijn voor werkvelden in transitie
 - kennis ontwikkelen over innovatieve vormen van opleiden en onderwijs die passen bij een talentontwikkeling '4 all'

Lectoraat IT en Samenleving

Dick Rijken, lector

- Onderzoek:
- kennis ontwikkelen over leerprocessen in complexe sociale netwerken
 - waarden en uitgangspunten opnieuw conceptualiseren en vertalen naar nieuwe publieke leerprocessen
 - methoden en technieken ontwikkelen om samen met betrokkenen nieuwe perspectieven te formuleren op complexe problemen (reframing)

Lectoraat Inclusive Education

Aminata Cairo, lector

- Onderzoek:
- kennis ontwikkelen en delen over een inclusieve leeromgeving en campus, zodat de talenten van alle studenten en docenten optimaal tot hun recht komen, waardoor de kans op studiesucces wordt vergroot
 - kennis ontwikkelen en delen met de héle Haagse Hogeschoolgemeenschap die direct kan bijdragen aan het creëren van een verwelkomend leer- en leefklimaat

Lectoraat Wereldburgerschap

Nieuw te vormen lectoraat

- Onderzoek:
- nadenken over de rol en invulling van wereldburgerschap in de beroepspraktijk
 - met daarin bijzondere aandacht voor de functie van het hoger onderwijs
 - gericht op burgerschap, hoe dat verandert en wat het van professionals en docenten vraagt om wereldburgerschap in het onderwijs een plek te geven

Lectoraat Global Learning

Jos Beelen, lector

- Onderzoek:
- kennis ontwikkelen over de aanpak van mondiale complexe vraagstukken, de zogenaamde 'wicked problems'
 - kennis ontwikkelen over interculturele competenties van studenten en docenten
 - nadenken over 'co-operating' en 'co-learning' met andere kennisinstituten
 - gericht op de verdere ontwikkeling van het curriculum en de 'international classroom'

The Philosophy & Professional Practice Research Group

Marli Huijter, professor, head of this research group
Elke Müller, associate professor, head of this research group

- Research:
- to reflect on expertise and professional and public values
 - to apply critical thinking to traditions of wisdom within the networked society

The Sustainable Talent Development Research Group

Ellen Sjoer, leading professor, head of this research group

- Research:
- to acquire knowledge about the qualities professionals and teams should have for operating in professional fields in transition
 - to acquire knowledge about innovative forms of training and education appropriate for 'talent development 4 all'.

The IT and Society Research Group

Dick Rijken, professor, head of this research group

- Research:
- to acquire knowledge about learning processes within complex social networks
 - to reconceptualise values and principles and apply the results to developing new public learning processes
 - to develop methods and technologies to work with others in reframing perspectives regarding complex problems

The Inclusive Education Research Group

Aminata Cairo, professor, head of this research group

- Research:
- to acquire knowledge into creating an inclusive learning environment and campus that will encourage all students and lecturers to develop their talents to their fullest and thereby increase the likelihood of academic success
 - to acquire knowledge that could contribute directly to creating a welcoming learning and social climate and to share this knowledge with the entire THUAS community

The Global Citizenship Research Group

A future research group

- Research:
- to consider the role and development of global citizenship in professional practice
 - with particular attention devoted to its function in higher education
 - which is aimed at citizenship, how this changes over time, and the demands of professionals and lecturers associated with including global citizenship in the curriculum

The Global Learning Research Group

Jos Beelen, professor, head of this research group

- Research:
- to acquire knowledge about an approach to complex global issues: 'those wicked problems'
 - to acquire knowledge about the intercultural competencies held by students and lecturers
 - to consider cooperating and co-learning with other knowledge institutions
 - which is aimed at the continued development of the curriculum and the international classroom

“Er wordt meer geleerd dan ooit in de netwerksamenleving, maar welke rol speelt het onderwijs daarin?”

“People are learning more than ever before in the network society, but what is the role of education in this”

Dick Rijken, lector 'IT en Samenleving'
Professor/Head of 'IT and Society'

The best
designed last
pages of 2017

Bookdesign
Course

wednesday
from 14.00 – 16.30

Last but not least
342 pins

New message

Today, basic practice forms on problem-solving strategies that the same skills are already present in that they have to do with the professional who is experiencing self-life challenges in most things off work, studies, training and job delivery. Research has shown by comparing in the field of that professional practice.